

Begroting 2018

Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond

Kerngegevens

Naam:	Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond
Bezoekadres:	World Port Center Wilhelminakade 947 3072 AP ROTTERDAM
Postadres:	Postbus 9154 3007 AD ROTTERDAM
Telefoon:	010 – 446 8900 (algemeen)
Fax:	010 – 446 8909
Website:	www.veiligheidsregio-rotterdam-rijnmond.nl
E-mail :	info@vr-rr.nl
Dagelijks bestuur:	de heer A. Aboutaleb (voorzitter) mevrouw M. Salet de heer C.H.J. Lamers Mevrouw A. Attema Mevrouw A. Grootenboer - Dubbelman de heer P. van de Stadt
Algemeen Directeur	mr. drs. A. Littooi

Voorwoord	4
Inleiding	5
Beleidsprogramma.....	9
Ambulancezorg (inclusief GHOR)	11
Brandweertzorg	17
Meldkamer	25
Risico- & Crisisbeheersing	30
Paragrafen	35
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	37
Financiering	49
Kapitaalgoederen	53
Bedrijfsvoering	55
Verbonden partijen	58
Programmarekening	59
Financiële begroting 2018	61
Overzicht baten en lasten.....	65
Overzicht Programma's naar taakvelden	66
Overige gegevens	69
Bijdrage 2018 per deelnemende gemeente	71
Staat van vereiste handtekeningen.....	73

Beste lezer,

In de afgelopen jaren is de VRR uitgegroeid tot een robuuste hulpverleningsorganisatie, die de rol vervult van spin in het web. Een organisatie ook met medewerkers die doordrongen zijn van de complexiteit van het gebied waarvoor ze dag en nacht paraat staan. De specifieke risico's die horen bij ons verzorgingsgebied vormen voor hen een continue uitdaging en inzet. Terecht zijn zij trots op hun opgebouwde expertise en vakmanschap.

De VRR wil een toekomstbestendige organisatie zijn, professioneel en flexibel en een organisatie die met de voeten midden in de samenleving staat. Ook de komende jaren zetten we ons in voor deze ambitie. We werken daarbij met het meerjarenbeleidsplan 2018-2022 met daarin, naast voortzetting van 'staand' beleid, ook veel nieuwe lijnen en initiatieven.

In het lopende jaar 2017 werken we aan centrale aansturing van de primaire processen en beleggen we meer verantwoordelijkheden bij onze professionals in de organisatie.

Vanaf 2018 verschuift de focus gaandeweg naar 'samenwerken' en 'verbinden'.

Samenwerken met organisaties maar ook met de mensen die in de regio wonen en werken. We gaan in 2018 - letterlijk - in gesprek met inwoners, bedrijven evenals ons eigen bestuur om wederzijdse verwachtingen en behoeftes in kaart te brengen. Zo ontstaat een breed gedeeld beeld van de uitdagingen waarvoor we gesteld staan.

Verbinden doen we binnen de schakels van de veiligheidsketen. Voor een op maat gesneden en risicogerichte zorg is het van groot belang dat de schakels van de keten op elkaar blijven aansluiten, met elkaar interacteren en elkaar versterken.

Bij dit proces zetten we een, voor ons betrekkelijk nieuwe deskundigheid in: business intelligence (BI). BI helpt ons bij het structureel evalueren, onderzoeken en leren van incidenten. BI verzamelt en analyseert data en biedt inzichten uit de andere schakels van de veiligheidsketen zowel binnen als buiten de VRR. Tot zover een korte voortuitblik van de komende planperiode. Het voorliggende begrotingsplan 2018 is de eerste van de reeks begrotingsdocumenten behorend bij dit meerjarenbeleidsplan.

Arjen Littooi

Algemeen directeur

Veiligheidsketen en organisatie

De Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR) staat voor 'samen sterk' in hulp- & zorgverlening en in risico- & crisisbeheersing. Vijftien gemeenten werken nauw samen op dit gebied.

De deelnemende gemeenten aan de VRR zijn:

Albrandswaard, Barendrecht, Brielle, Capelle aan den IJssel, Goeree Overflakkee, Hellevoetsluis, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland, Maassluis, Nissewaard, Ridderkerk, Rotterdam, Schiedam, Vlaarding en Westvoorne.

Inleiding

De VRR heeft als doelstelling:

- het geven van invulling aan de regionale taken ten aanzien van het waarborgen van de fysieke veiligheid van de regio en het voorbereiden op rampenbestrijding en crisisbeheersing en de hiermee verband houdende multidisciplinaire samenwerking waaronder de Gemeenschappelijke Meldkamer als integraal informatieknoppunt;
- het doelmatig organiseren en coördineren van werkzaamheden ter voorkoming, beperking en bestrijding van brand, het beperken van brandgevaar, het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en al hetgeen daarmee verband houdt, het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand, het beperken en bestrijden van rampen en het bevorderen van een goede hulpverlening bij ongevallen en rampen;
- het doelmatig organiseren en coördineren van het vervoer van zieken en ongeval slachtoffers, de registratie daarvan en het bevorderen van adequate opname van zieken en ongeval slachtoffers in ziekenhuizen of andere instellingen voor intramurale zorg;
- het voorbereiden en bewerkstelligen van een doelmatig georganiseerde en gecoördineerde geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen.

In het gebied waarvoor de VRR deze taken uitvoert, wonen ruim 1,2 miljoen inwoners. De oppervlakte beslaat ongeveer 865,6 km². In de regio bevinden zich zowel dunbevolkte plattelandsgemeenten als verstedelijkte gebieden. Daarnaast is de aard van de economische bedrijvigheid zeer verschillend. Naast de wereldhaven met haar scheepvaart, transport- en overslagbedrijven en petrochemische industrie bevinden zich in de regio ook uitgestrekte landbouwgebieden, en financiële en zakelijke dienstverlening. Deze diversiteit in de regio zorgt ervoor dat invulling geven aan bovengenoemde taken complex van aard is.

De gemeenten voor wie de VRR deze taken uitvoert, zijn vertegenwoordigd in het bestuur. De burgemeesters van alle 15 gemeenten vormen samen het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio. Dit bestuur stelt de hoofdlijnen van het te voeren beleid en de financiële kaders vast. Elk lid van het Algemeen Bestuur legt binnen zijn / haar gemeenteraad verantwoording af over het door de VRR gevoerde beleid.

Zes leden uit het Algemeen Bestuur vormen het Dagelijks Bestuur. Het Dagelijks Bestuur is belast met de voorbereiding en uitvoering van de besluiten die het Algemeen Bestuur neemt. Ieder lid van het Dagelijks Bestuur heeft zijn / haar eigen portefeuille. Hieronder is een overzicht van het Dagelijks Bestuur opgenomen.

Burgemeester A. Aboutaleb,
Voorzitter
Coördinerend bestuurder

Burgemeester P. van de Stadt
Portefeuille: Bedrijfsvoering

Burgemeester M. Salet,
Plv. voorzitter,
Plv. coördinerend bestuurder,
Portefeuille: Water
BAC informatievoorziening

Burgemeester A. Grootenboer
BAC Crisisbeheersing

Burgemeester C.H.J. Lamers
2^e plv. voorzitter
2^e plv. coördinerend bestuurder
Portefeuille: GHOR en AZRR
BAC GHOR

Burgemeester A. Attema
BAC Brandweer

Inleiding

De VRR wil een toekomstbestendige organisatie zijn, die professioneel en flexibel is en midden in de samenleving staat. Om dit te bereiken gaat de VRR in 2018 in gesprek met inwoners, bedrijven en bestuur om de wederzijdse verwachtingen en behoeftes in kaart te brengen, zodat de organisatie hierbij aan kan sluiten.

In navolging op 2017, waarin de VRR werkt aan centrale aansturing van de primaire processen en meer verantwoordelijkheden belegt bij de professionals, verschuift in 2018 de focus naar samenwerken en verbinden.

Missie

De missie van de VRR bepaalt de doelen die wij stellen, de resultaatgebieden waarop wij actief zijn en de organisatieprincipes die worden gehanteerd. Ook geeft het richting aan ons besturingsmodel. De missie van de VRR luidt:

We zijn er altijd: De Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond staat voor 'samen sterk' in risicobeheersing, incidentbestrijding en crisisbeheersing, door een gezamenlijke inzet van diensten, organisaties, burgers en bedrijfsleven, waardoor schade en leed bij incidenten wordt voorkomen of beperkt.

De 'bedoeling': Iedereen werkt bij de VRR voor de veiligheid op straat. Alles binnen de VRR moet erop gericht zijn te voorkomen dat het mis gaat, maar als er iets misgaat staan we er en helpen we de mensen zo snel en adequaat mogelijk. Het systeem moet ondersteunend zijn.

Visie

Wij zijn een gezaghebbend kennis- en expertisecentrum op het gebied van veiligheid en een betrouwbare zorg- en hulpverleningsorganisatie. Wij brengen kennis, ervaring, burgers, bedrijven en organisaties bij elkaar om daarmee op een effectieve en efficiënte wijze de veiligheid te bevorderen. De VRR is een doelmatige, transparante en open organisatie. Medewerkers van de VRR geven en nemen verantwoordelijkheid. Zij zijn deskundige professionals die hun werk doen met passie en bevologenheid in een uitdagende omgeving. Zij zijn daarbij voortdurend scherp op maatschappelijke ontwikkelingen, innovatie en de vertaling daarvan naar veiligheid.

Strategie

De aankomende jaren gaan wij aan deze missie en visie invulling geven door acht strategieën uit te werken vanuit de gedachte, dat de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond:

- Creëren veilige leefomgeving
- Hulpverlening op maat
- Expertisecentrum voor een gezonde leefomgeving en veiligheid
- Midden in de samenleving
- Innovatieve organisatie
- Medewerkers werken binnen en tussen de afdelingen in onderlinge verbinding

Begroting 2018

Deel 1

Beleidsprogramma

Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond

Ambulancezorg (inclusief GHOR)

Programma

Ambulancezorg (inclusief GHOR)

Doel Ambulancezorg

Het leveren van verantwoorde ambulancezorg in goede samenwerking met ketenpartners, waarbij de medewerkers en de beschikbare middelen zo efficiënt mogelijk worden ingezet. Uitgangspunt voor 2017 is om de A1 urgentie ritten binnen de opkomstnormen uit te voeren.

Wat willen wij bereiken Ambulancezorg:

Hulpverlening op maat:

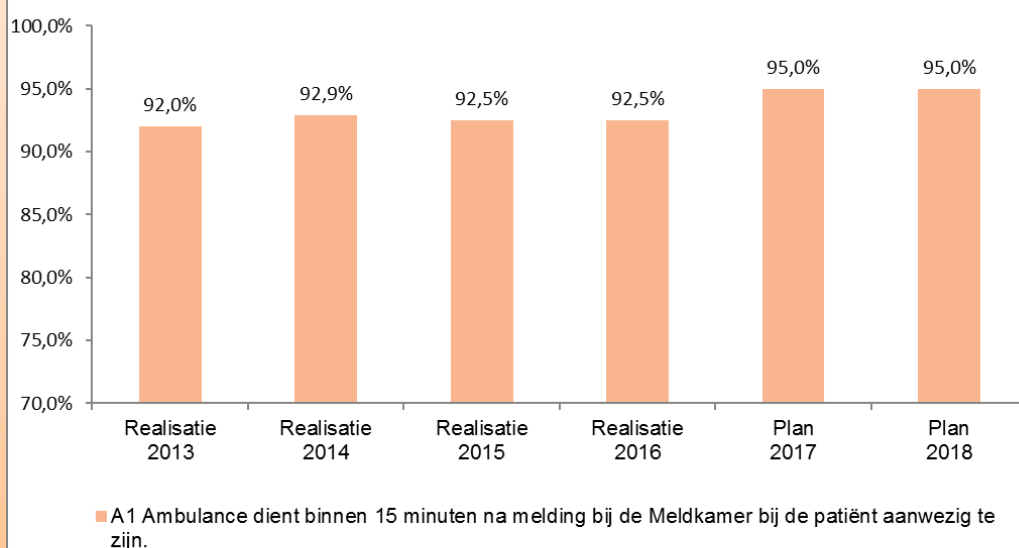
Op het juiste moment de juiste patiënt de juiste zorg bieden

Wat gaan wij daar voor doen Ambulancezorg:

Hulpverlening op maat:

Om op het juiste moment de hulpverlening te bieden gaan we het spreiding- en beschikbaarheidsplan actualiseren. Bij de juiste patiënt gaat het vooral om zelfredzaamheid en anticiperen op de veranderende huisartsenrol en spreiding van ziekenhuisvoorzieningen. Bij juiste zorg gaat het om goedopgeleide medewerkers. Hierbij hebben wij te maken met een landelijk tekort aan hoogopgeleide verpleegkundigen. Dit zorgpunt wordt bekeken worden in samenwerking met onze ketenpartners, hoe wij dit gezamenlijke knelpunt met elkaar kunnen oplossen.

Opkomsttijden A1 ritten

Programma
Ambulancezorg (inclusief GHOR)

Doel Geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR)

De GHOR kent als primaire aandachtsgebieden:

1. Acute gezondheidszorg
2. Publieke gezondheidszorg

Vanuit deze aandachtsgebieden voert de GHOR regie, coördinatie en aansturing en geeft de GHOR adviezen aan het bevoegd gezag en aan instellingen. Ook levert de GHOR vanuit die aandachtsgebieden bijdragen aan de ontwikkeling en totstandkoming van multidisciplinaire producten.

Wat willen wij bereiken GHOR:

Expertisecentrum voor Gezondheid en Veiligheid:

Medische hulpverlening op zee

Wat gaan wij daar voor doen GHOR:

Expertisecentrum voor Gezondheid en Veiligheid:

De taak scheepsbrandbestrijding (SBB) en BronS uitbreiden met medische hulpverlening op zee. Hiervoor zal een opleidings- en trainingsprogramma worden opgesteld.

	Realisatie 2016	Verwachting 2017	Verwachting 2018
Het aantal incidenten waarbij de GHOR is ingezet (leiding en coördinatie)	133	85	85
Het aantal incidenten waarbij de GHOR is ingezet (gezondheidskundige advisering bij gevaarlijke stoffen)	131	160	160
Het aantal incidenten waarbij de GHOR is ingezet (Psychosociale Hulpverlening)	0	4	4

Programma
Ambulancezorg (inclusief GHOR)

Wat mag het kosten

Ambulancezorg (x € 1.000)	Realisatie 2016	Begroting 2017 1e wijziging	Begroting 2018 vóór corr. OVH	Begroting 2018	Plan 2019	Plan 2020	Plan 2021
Personeel	19.511	18.396	17.880	17.469	17.467	17.467	17.467
Huisvesting	765	655	643	634	641	641	638
Middelen	3.042	2.875	2.881	2.880	3.004	2.973	2.998
Overige	3.262	3.619	3.625	3.622	3.622	3.624	3.624
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Overhead (v.a. 2018)				424	427	426	426
Totaal lasten	26.580	25.544	25.029	25.029	25.160	25.131	25.154

Toelichting mutatie 1^e begrotingswijziging 2017 naar begroting 2018

Ambulancezorg	Mutatie	waarvan structureel	waarvan incidenteel
Verschillenanalyse 1e BW 2017 -> Begroting 2018	(* € 1.000,-)		
Overname personeel stafbureau naar Coöperatie AZRR	-516	-516	
Totaal lasten	-516	-516	0
Minder loonkostenbudget a.g.v. overdracht personeel	-516	-516	
Totaal baten	-516	-516	0
	0	0	0

Investerings

Investerings Ambulancezorg (x € 1.000)	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Investerings	715	992	762	2.851	1.216	51
Kapitaallasten	993	1.129	1.125	1.255	1.226	1.250

Brandweerzorg

Programma

Brandweezorg (repressie)

Algemeen

Het doel van het programma brandweezorg is vanuit een maatschappelijk belang mensen, dieren en goederen in de gehele regio Rotterdam-Rijnmond te beschermen tegen (de gevolgen van) brand, ongevallen, terreur en natuurgeweld, in een werkomgeving waar klantgerichtheid en professionaliteit centraal staan. Deze veiligheid bieden wij in gesprek met burgers en samenleving: samen maken wij het veiliger.

De taken van de regionale brandweer, die uit de wet Veiligheidsregio voortkomen zijn onder meer:

- Voorkomen en bestrijden van brand.
- Adviseren op het gebied van brandpreventie en industriële veiligheid inclusief toezicht, controle en handhaving.
- Beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen.
- Waarschuwen van de bevolking voor gevaarlijke situaties: brand, giftige stoffen.

De omvang van de brandweer en de benodigde middelen wordt in belangrijke mate bepaald door de aard en omvang van de aanwezige risico's in het verzorgingsgebied. Door de aanwezigheid van het haven- en industriegebied en een hoge mate van verdichting van de samenleving zijn de risico's in de regio Rotterdam-Rijnmond hoger dan gemiddeld in Nederland. Dit stelt hogere eisen aan de brandweer- en hulpverleningsorganisatie.

Wat willen wij bereiken (Repressief):

Hulpverlening op maat:

Wij zijn een toekomstbestendige brandweer, waarbij de focus ligt op behulpzaam, daadkrachtig en deskundig.

Creëren veilige leefomgeving:

Voldoen aan de afgesproken mate van paraatheid.

Expertisecentrum voor gezondheid en veiligheid

Scheepsbrandbestrijding wordt een landelijk specialisme.

Midden in de samenleving

Een aantal initiatieven genoemd in het plan burgerparticipatie zijn uitgetest c.q. doorgevoerd

Wat gaan wij daar voor doen (Repressief):

Hulpverlening op maat:

Gedifferentieerde inzetvormen toepassen, op basis van risico's en informatie (uitruk op maat).

Creëren veilige leefomgeving

Met het bestuur en inwoners het gesprek aan gaan over de wederzijdse verwachtingen.

Paraatheid bepalen op basis van risico's

Expertisecentrum voor gezondheid en veiligheid

Uitbreiden van de taak Scheepsbrandbestrijding naar alle scheepvaart op de Noordzee en niet alleen voor passagiersschepen.

Midden in de samenleving

Het plan burgerparticipatie wordt opgesteld.

Opkomsttijden

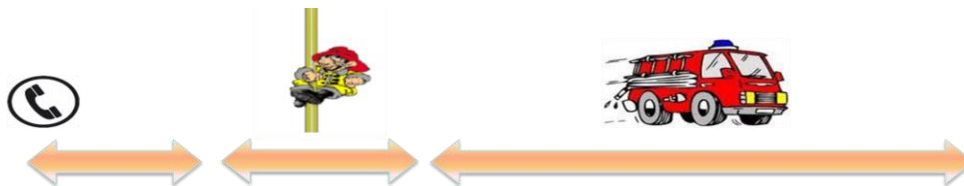
De basis: Het dekkingplan Brandweer

Het niveau van brandweertzorg staat beschreven in het Dekkingsplan 2.0 van de Brandweer Rotterdam-Rijnmond. De dekking beschrijft de mate waarin de brandweer in de regio Rotterdam-Rijnmond in theorie in staat is om objecten, waarvoor een zorgnorm is vastgesteld, binnen de normtijd te bereiken. Brandweer Rotterdam-Rijnmond maakt bij het bepalen van verschillende objectsoorten in haar verzorgingsgebied gebruik van de Basisadministratie Gemeenten. Deze databank is nog niet volledig, de VRR baseert zich op beschikbare gegevens.

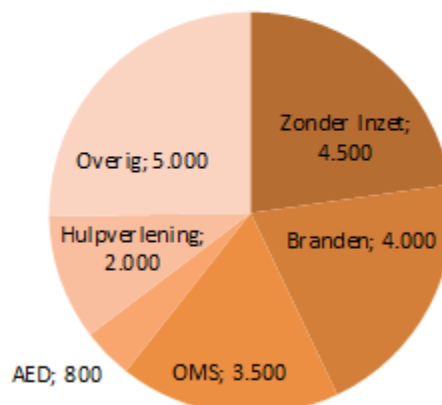
Volgens de Wet op de Veiligheidsregio is de normtijd afhankelijk van het soort object en het soort brandweervoertuig dat gealarmeerd is. In geval van een brandmelding in een kantoorgebouw geldt voor bijvoorbeeld een tankautospuiter een andere normtijd dan bij een brand in een portiekwoning.

Doordat bij de bouw van objecten geen rekening wordt gehouden met de locatie van de brandweerkazernes – en de locatie van brandweerkazernes in de loop van de jaren kan wijzigen – is het vrijwel onmogelijk om alle risico-objecten binnen de wettelijke normtijd te bereiken. Met het in 2012 vastgestelde Dekkingsplan 2.0 wijkt het Bestuur van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond beargumenteerd af van de wettelijke normtijden, waarmee zij op juiste wijze invulling geeft aan de Wet op de Veiligheidsregio's.

Het streven is om in **80% van de alarmeringen** aan de normtijd te voldoen.

Verwachting op basis van historische gegevens Aantal incidenten in Regio Rotterdam-Rijnmond

Programma
Brandweertzorg (risicobeheersing en industriële veiligheid)

Wat willen wij bereiken (Preventief):

Creëren veilige leefomgeving:

Doordat wij anticiperen en acteren in een veranderende omgeving en daardoor risico's in de regio nog beter beheersen, zijn wij als vanzelfsprekend de partner op het gebied van omgevingsveiligheid.

Inzicht in de top 50 van risicovolle objecten, integraal benaderd.

Expertisecentrum voor gezondheid en veiligheid

Toename van vragen naar expertise.

Wat gaan wij daar voor doen (Preventief):

Creëren veilige leefomgeving

We gaan risicogericht adviseren.

Van deze ranking is voor iedere tak van sport aangegeven, wat we doen om de inrichting veilig te maken of in geval van nood, zo snel en goed mogelijk te kunnen helpen

Expertisecentrum voor gezondheid en veiligheid

Bewust actief extern inzetten van expertise van de medewerkers door het inrichten van een internationaal platform.

Programma
Brandweezorg (risicobeheersing en industriële veiligheid)

Risicobeheersing	Realisatie 2016	Verwachting 2017	Verwachting 2018
Advisering Brandveiligheid			
Advies omgevingsvergunning (onderdeel bouwen)	1463	1500	1500
Beoordelen en goedkeuring brandveiligheidsinstallaties en voorzieningen	404	400	400
Taken met betrekking tot brandveilig gebruik			
Afhandelen gebruiksmeldingen	496	400	500
Afhandelen omgevingsvergunningen activiteit gebruik	111	100	100
Afhandelen gebruiksvergunningen (BBV)	307	300	300
Advisering in het kader van APV			
Advisering met betrekking tot het houden van	2852	2900	2900
Toezicht, controle en handhaving			
Toezicht en controle op uitvoering van brandveiligheidsvoorzieningen	75	500	500
Toezicht en controle op voorwaarden in het kader van brandveilig gebruik en algemene voorschriften	6173	6000	6000
Toezicht en controle op voorwaarden in het kader van	120	200	200
Bijstaan / ondersteunen handhavingproces	31	10	10
Voorlichting/ instructie bedrijven			
Brandveiligheid voorschriften / brandveilig gebruik	0	10	10
Behandeling van meldingen			
Brandgevaarlijke situaties	442	500	500
Algemene advisering			
Informatieoverdracht (naar preparatie / repressie)	0	30	30
Advisering Ruimtelijke Veiligheid			
Advisering specifieke ruimtelijke ordening plannen	0	0	0
Advisering externe veiligheid en ruimtelijke ordening	174	170	170
Advisering inrichtingsplannen	65	50	50
Advisering Stedenbouwkundige matenplannen (SMP)	20	0	0
Advisering kleinschalige infrastructuur	10	150	150

De verwachting voor 2018 is gebaseerd op de realisatie van 2016

Pogramma**Brandweezorg (risicobeheersing en industriële veiligheid)**

Industriële Veiligheid	Realisatie 2016	Verwachting 2017	Verwachting 2018
Advisering brandveiligheid			
Brandveiligheidsadvies Omgevingsvergunning milieu	65	85	85
Opvolging omgevingsvergunning milieu UPD, BVP, etc.	36	20	20
BEVI art.12-adviezen	24	20	20
Advisering ontplofbare stoffen	0	4	4
Advisering opslag en verkoopruimte vuurwerk	5	10	10
Brandweeraadviezen voor ontbrandingstoestemming	26	30	30
Melding ontbranding vuurwerk	48	60	60
Bedrijfsbrandweer aanwijzingen			
Art. 31 WVR: aanwijzingen bedrijfsbrandweer	2	1	1
Art. 31 afwijzingen (beoordelingen die niet leiden tot een a	1	1	1
Actualisatie art. 31 aanwijzingen	1	6	6
Toezicht			
BRZO-inspecties	97	90	90
Beoordeling VR-rapporten	53	30	30
Onaangekondigde inspectieweken	3	2	2
Bedrijfsbrandweerinspecties	61	100	100
IHP-inspecties	46	53	53
Incidentonderzoeken	1	p.m.	p.m.
Tijdelijke wijzigingen	742	80	80
Handhaving			
Handhaving Wvr	0	8	8
Advies handhaving Wabo/Arbo	5	30	30

De verwachting voor 2018 is gebaseerd op de realisatie van 2016

Pogramma
Brandweezorg

Wat mag het kosten

Brandweezorg (x € 1.000)	Realisatie 2016	Begroting 2017 1e wijziging	Begroting 2018 vóór corr. OVH	Begroting 2018	Plan 2019	Plan 2020	Plan 2021
Personeel	65.027	62.383	62.504	52.954	52.622	52.402	52.380
Huisvesting	8.589	8.381	8.428	7.772	7.622	7.581	7.523
Middelen	9.027	9.704	9.788	9.662	9.710	9.731	9.672
Overige	3.998	5.191	5.446	1.913	1.949	1.913	1.907
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Overhead (v.a. 2018)				13.865	13.869	13.886	13.854
Totaal lasten	86.641	85.657	86.166	86.166	85.772	85.513	85.337

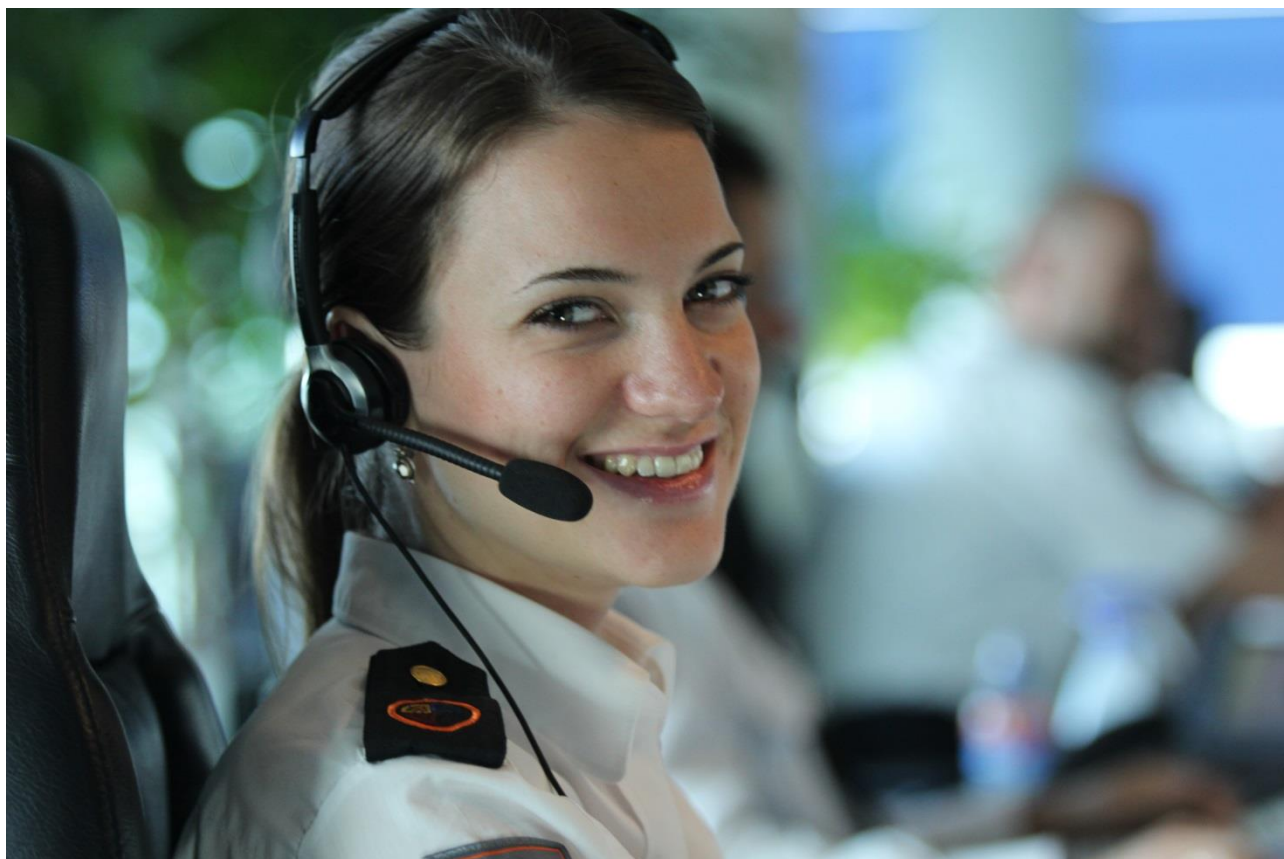
Toelichting mutatie 1^e begrotingswijziging 2017 naar begroting 2018

Brandweezorg	Mutatie	waarvan structureel	waarvan incidenteel
Verschillenanalyse 1e BW 2017 -> Begroting 2018	(* € 1.000,-)		
FLO verlaging	-411		-411
Hogere kapitaallasten	420	420	
Extra lasten 2e Loopbaanbeleid	60	60	
Vervallen projectkosten Evaluatie Tassen 2017	-101		-101
Lagere overige projectgelden	-115		-115
Inflatiecorrectie	656	656	
Totaal lasten	509	1.136	-627
Accres 2018 inwonerbijdragen	629	629	
FLO verlaging	-411		-411
Detachering 2017	-96		-96
Projectgelden	-115		-115
Totaal baten	7	629	-622
	-502	-507	5

Investerings

Investerings Brandweezorg	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Investerings	3.573	11.172	10.141	4.207	3.748	2.453
Kapitaallasten	6.498	7.311	7.730	7.591	7.530	7.454

Meldkamer

Algemeen

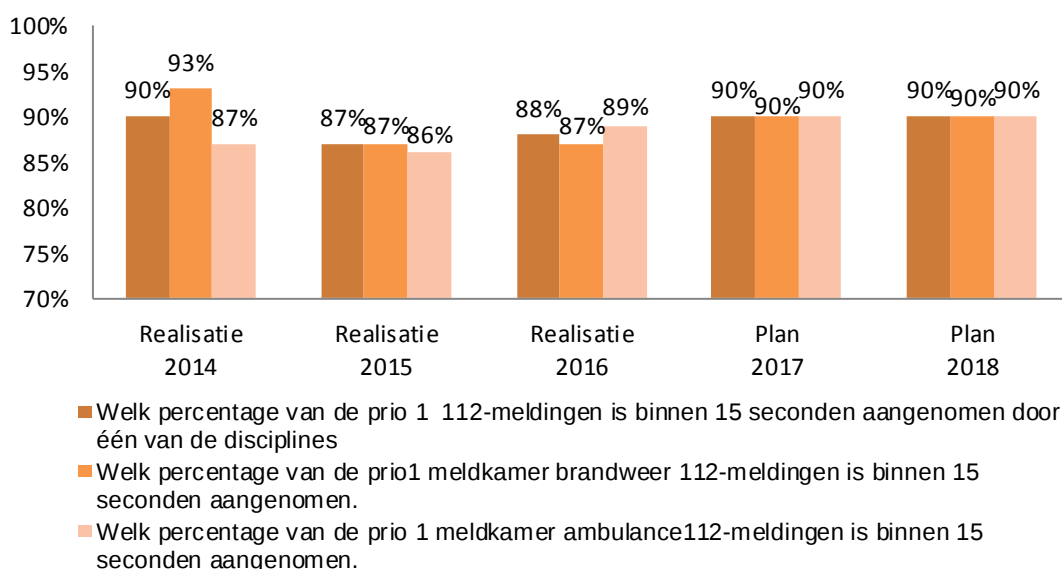
In de veiligheid- en zorgketen vormt de gemeenschappelijke meldkamer een zeer belangrijke schakel. De rol en functie van de meldkamer in zowel het normale hulpverleningsproces als bij grootschalige incidenten is van groot belang gebleken. De meldkamer moet snel en zorgvuldig inspelen op de hulpvraag van de burger en tevens de operationele eenheden in het veld op adequate wijze aansturen en ondersteunen. Een gemeenschappelijke meldkamer voor politie, brandweer en ambulance, waarbij werkprocessen en informatiestromen op elkaar zijn afgestemd, maakt hiervoor de weg vrij.

Bij (spoedeisende) incidenten bewerkstelligt de meldkamer onder alle omstandigheden een doelmatige en gecoördineerde inzet van de uitvoering van het hulpverleningsproces door een effectieve en efficiënte aansturing. In crisissituaties treedt de meldkamer op als coördinator die de operationele eenheden van de hulpverlening- en veiligheidsdiensten faciliteert bij hun inzet.

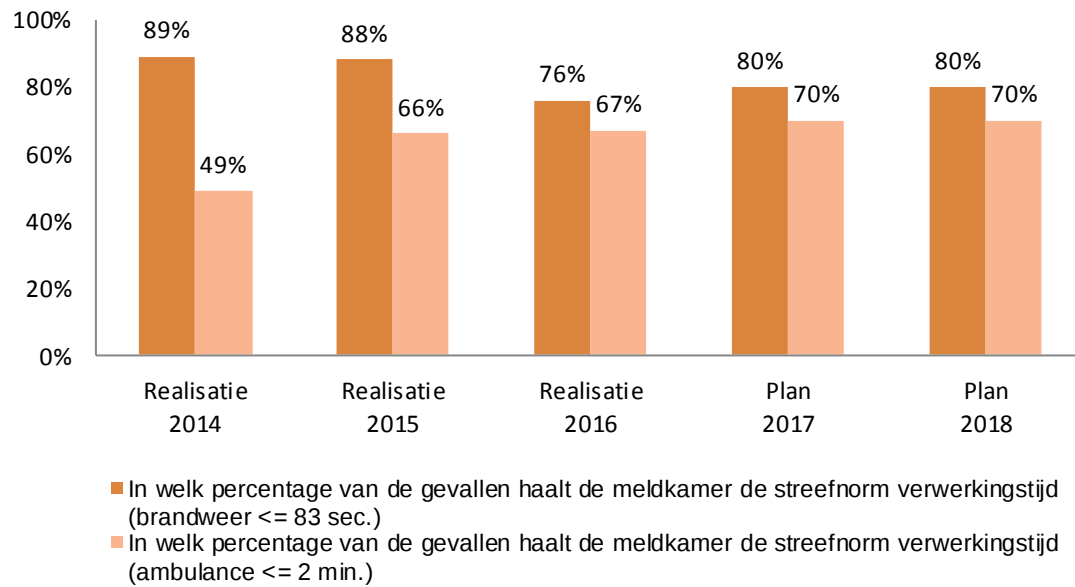
Samenvoeging Meldkamers en Landelijke Meldkamer Organisatie (LMO)

Naar verwachting wordt eind 2017 de samenvoeging van de meldkamers van Rotterdam en Dordrecht afgerond. In deze nieuwe organisatie werken de VRR, Politie, de Coöperatie AZRR, Veiligheidsregio ZHZ en de RAV ZHZ samen. De VRR is beheerder van deze nieuwe Meldkamer Rotterdam. De Meldkamer Rotterdam zal als eerste meldkamer in Nederland aansluiten op de landelijke ICT faciliteit van de Landelijke Meldkamer Organisatie (LMO) / Politie. Om deze complexe samenwerking goed te laten verlopen worden in 2017 afspraken gemaakt op het gebied van governance en aansturing. Doelstellingen voor de meldkamer worden door de gezamenlijke organisaties bepaald en besproken in het bestuurlijk overleg meldkamer.

Aannametijd

Verwerkingstijd

Programma
Meldkamer

Wat mag het kosten

Meldkamer (x € 1.000)	Realisatie 2016	Begroting 2017 1e wijziging	Begroting 2018 vóór corr. OVH	Begroting 2018	Plan 2019	Plan 2020	Plan 2021
Personeel	6.194	5.904	5.924	4.939	4.939	4.939	4.939
Huisvesting	1.626	1.707	1.986	1.965	1.965	1.965	1.965
Middelen	847	918	126	101	101	101	101
Overige	1.656	2.387	3.518	3.039	3.039	3.039	3.039
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Overhead (v.a. 2018)				1.510	1.510	1.510	1.510
Totaal lasten	10.323	10.915	11.553	11.553	11.553	11.553	11.553

Toelichting mutatie 1e begrotingswijziging 2017 naar begroting 2018

Meldkamer	Mutatie	waarvan structureel	waarvan incidenteel
Verschillenanalyse 1e BW 2017 -> Begroting 2018	(* € 1.000,-)		
Stijging van de lasten agv samenvoeging meldkamers	1.478	1.478	
Beëindiging projectkosten samenvoeging meldkamers	-670		-670
Éénmalige des-investering activa in 2017	-171		-171
Totaal lasten	637	1.478	-841
Verhoging bijdragen Politie RR en regio ZHZ	1.478	1.478	
Beëindiging projectbaten samenvoeging meldkamers	-670		-670
Totaal baten	808	1.478	-670
	171	0	171

Investeringsen

Investeringsen Meldkamer (x € 1.000)	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Investeringsen	110	3.719	0	0	0	0
Kapitaallasten	398	575	1.653	1.653	1.653	1.653

Vanaf 2018 is de VRR aangewezen als beheerder van de gezamenlijke meldkamer. Tegenover de stijging van de lasten staan de hogere bijdragen aan de meldkamer van de Politie, de Veiligheidsregio ZHZ en de RAV ZHZ.

Risico- & Crisisbeheersing

Wat willen wij bereiken:

Hulpverlening op maat:

Doordat we een groot netwerk hebben op het gebied van rampen- en crisesbestrijding worden we gezien als de ideale partner om te coördineren bij maatschappelijke vraagstukken (bijv. Terrorismegevolgbestrijding en vluchtelingen)

Midden in de samenleving

Er is een plan van aanpak gereed op het gebied van cybersecurity.

Wat gaan wij daarvoor doen:

Hulpverlening op maat:

Leveren van coördinatie op maatschappelijke vraagstukken.

Alle hulpverleners zijn opgeleid in het kader van terrorismegevolgbestrijding.

Midden in de samenleving

De uitkomsten van het onderzoek naar cybersecurity worden vertaald in een plan van aanpak.

Crisisbeheersing	Realisatie 2016	Verwachting 2017	Verwachting 2018
Incidentbeheersing			
BRZO-oefeningen	5	6	6
ROT-oefeningen	7	6	6
ROT-sessies	12		
Workshops	8	6	6
Systeemtest	1	1	1
Copi-cursussen (Deltalings)	5	6	6
Verwachting aantal incidenten opgeschaald tot GRIP	27	20-30	20-30
Bijzonderheden 2016			
RTHA	1	-	-
Bestuurlijke oefeningen RBT en GBT	17	16	16
Bijzonderheden 2017			
Copi-tweedaagse	-	12	12
Ad-hoc	-	2	2
Bijzonderheden 2018			
volgt			

Programma
Risico- en Crisisbeheersing

Wat mag het kosten

Risico- en crisisbeheersing (x € 1.000)	Realisatie 2016	Begroting 2017 1e wijziging	Begroting 2018 vóór corr. OVH	Begroting 2018	Plan 2019	Plan 2020	Plan 2021
Personeel	2.511	2.689	2.711	629	600	601	603
Huisvesting	192	185	183	176	171	165	162
Middelen	250	125	144	118	126	127	126
Overige	555	784	810	728	721	719	719
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Overhead (v.a. 2018)				2.197	2.151	2.146	2.141
Totaal lasten	3.508	3.781	3.848	3.848	3.768	3.759	3.751

Toelichting mutatie 1^e begrotingswijziging 2017 naar begroting 2018

Risico- & Crisisbeheersing	Mutatie	waarvan structureel	waarvan incidenteel
Verschillenanalyse 1e BW 2017 -> Begroting 2018	(* € 1.000,-)		
Toename kapitaallasten	16	16	
Inflatiecorrectie	50	50	
Totaal lasten	66	66	0
Hogere bijdrage BDUR	57	57	
Overige baten	9		9
Totaal baten	66	57	9
	0	-9	9

Investeringsen

Investeringsen Risico- en Crisisbeheersing (x € 1.000)	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Investeringsen	0	112	266	113	38	0
Kapitaallasten	166	166	182	194	184	176

In de meerjarenraming dalen de personele lasten in 2019 als gevolg van een vervallen incidentele formatieplaats voor de jaren 2017 en 2018.

Begroting 2018

Deel 2 Paragrafen

Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond

Paragraaf

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Algemeen

De Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR) staat voor 'samen sterk' in risicobeheersing, incidentbestrijding en crisisbeheersing door een gezamenlijke inzet van diensten, organisaties, burgers en bedrijfsleven, waardoor schade en leed bij incidenten wordt voorkomen of beperkt. Om deze missie te kunnen uitvoeren, is het wenselijk om risico's die van invloed zijn op de bedrijfsvoering beheersbaar te maken. Hierbij is de relatie tussen risico's en de mate waarin de organisatie in staat is om eventuele grote financiële tegenvallers die bij de risico's horen op te vangen van belang. Door actief naar risico's te kijken en waar nodig beheersmaatregelen in te stellen, vervult de VRR een actieve rol. Het gaat niet alleen om risico's verzamelen in een spreadsheet, maar ook om actief met de risico's aan de slag gaan. Het doel van risicomanagement is dat het structureel bijdraagt aan het in control zijn van de VRR.

Beleid

De doelstellingen en de kaders waarbinnen risicomanagement zich afspeelt, zijn omschreven in het beleidsplan Risicomanagement (2014). Risicomanagement is een continu proces dat is opgenomen in de planning- & controlcyclus. Zowel in de halfjaarrapportage als in de begrotings- en jaarrekeningstukken worden de actuele risico's en beheersmaatregelen gerapporteerd. Per twee maanden wordt de voortgang van de beheersmaatregelen gemonitord. Het streven is om het risicobewustzijn binnen de organisatie te laten groeien en initiatieven op het gebied van risicomanagement zoveel mogelijk te 'clusteren'. De VRR tracht een zo goed mogelijk beeld te krijgen van het benodigde weerstandsvermogen en zal risico's zoveel mogelijk proberen te kwantificeren.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is het vermogen van de organisatie om klappen op te vangen. Het vormt als beheersmaatregel het sluitstuk van risicomanagement. Het weerstandsvermogen geeft de financiële robuustheid aan van de begroting, de jaarrekening en de financiële positie. De ratio weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit (gekwantificeerde risico's).

Beschikbare weerstandscapaciteit
Ratio= -----
Benodigde weerstandscapaciteit

Wat verstaan wij onder risico en risicomanagement:

- Een risico wordt gezien als de kans dat een ongewenste gebeurtenis zich voordoet met een negatief gevolg in relatie tot de doelstelling en bedrijfsvoering van een organisatie.
- Er wordt een onderscheid gemaakt tussen incidentele en structurele risico's. Een structureel risico doet zich éénmalig voor, maar heeft een meerjarig effect op de organisatie. Op het moment dat het risico zich voordoet en de jaren erna heeft de organisatie nog te maken met de gevolgen het risico. Bijvoorbeeld het wegvallen van subsidies.
- Risicomanagement bevat alle gecoördineerde activiteiten om een organisatie te sturen en te beheersen met betrekking tot risico's.

Wat is het doel van risicomanagement:

Het inzichtelijk maken en houden van de risico's die de organisatie loopt om zo een verantwoorde keuze te kunnen maken en hiermee het vertrouwen in de organisatie te vergroten.

Wat willen we met risicomanagement bereiken:

- Voldoen aan wet- en regelgeving.
- Een juist en volledig beeld krijgen en houden van de belangrijkste risico's die realisatie van de doelstellingen van de organisatie kunnen belemmeren.
- Maatregelen nemen om de risico's zo goed mogelijk te beheersen.
- Voor de dekking van de resterende risico's: een goed onderbouwde en voldoende financiële capaciteit om de risico's op te vangen.

Paragraaf

Weerstandsvormogen en risicobeheersing

Benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit middelen en mogelijkheden waarover de organisatie beschikt om niet voorziene lasten te dekken, zonder dat de begroting en het beleid moeten worden aangepast.

De verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de gekwantificeerde financiële risico's en daarmee het weerstandsvormogen kan vervolgens worden uitgedrukt in een verhoudingscijfer. Voor de beoordeling van een dergelijke ratio kan gebruik worden gemaakt van de onderstaande waarderingstabel, welke door het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement in samenwerking met de Universiteit van Twente is samengesteld.

Waardering weerstandscapaciteit		
	Waarderingscijfer	Betekenis
A	> 2	Uitstekend
B	1,4 – 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 – 1,4	Voldoende
D	0,8 – 1,0	Matig
E	0,6 - 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

Wanneer gestreefd wordt naar een gezond weerstandsvormogen (verhouding tussen weerstandscapaciteit ter dekking van de risico's), zal, uitgaande van bovenstaande tabel, minimaal sprake moeten zijn van een factor 1.

Op basis van de stand van de beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit kan de ratio weerstandsvormogen primo 2018 worden berekend:

Weerstandscapaciteit primo 2018	
Stand Algemene Reserve	€ 7,3 miljoen
Stille reserves	nihil
Post onvoorzien in de begroting	nihil
Mogelijkheid tot verhoging bijdragen	negatief

$$\text{Ratio weerstandsvormogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit} = € 7,3 \text{ miljoen}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit} = € 6,1 \text{ miljoen}} = 1,20$$

Op basis van bovenstaande situatie kan de weerstandscapaciteit van de Veiligheidsregio primo 2018 worden gewaardeerd op 'voldoende' (1,0-1,4).

Paragraaf

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Eigen vermogen

Als onderdeel van het weerstandsvermogen kunnen de Algemene Reserve en de Bestemmingsreserves voor de komende jaren als volgt worden weergegeven:

Eigen Vermogen (in €)	Stand 31-12-16	Mutaties 2017	Stand 31-12-17	Mutaties 2018	Stand 31-12-18	Mutaties 2019	Stand 31-12-19	Mutaties 2020	Stand 31-12-20	Mutaties 2021	Stand 31-12-21
Algemene reserve	4.011.547	2.386.808	6.398.355	705.000	7.103.355		7.103.355		7.103.355		7.103.355
Algemene reserve - (deel Ambulance)	208.798		208.798		208.798		208.798		208.798		208.798
Bestemmingsreserves	2.296.476	-434.575	1.861.901	-60.000	1.801.901	-150.000	1.651.901	-250.000	1.401.901	-350.000	1.051.901
Nog te bestemmen resultaat	2.386.808	-1.681.808	705.000	-705.000	0	0	0	0	0	0	0
Totaal eigen vermogen	8.903.629	270.425	9.174.054	-60.000	9.114.054	-150.000	8.964.054	-250.000	8.714.054	-350.000	8.364.054

In de jaren 2018 tot en met 2021 zijn de volgende mutaties op de bestemmingsreserves gepland:

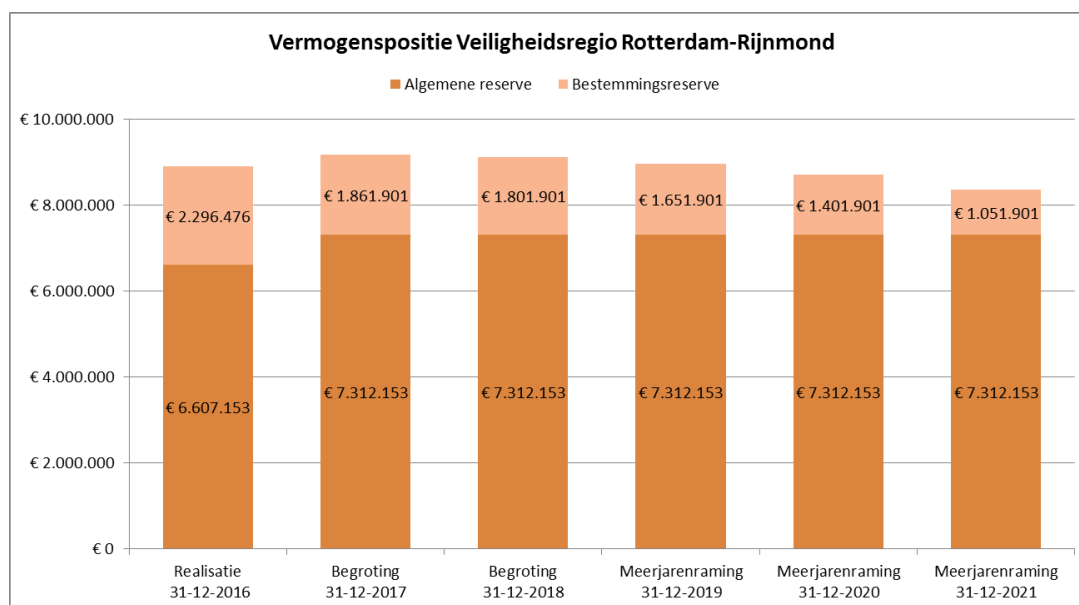
Bestemmingsreserves (in €)	Stand 31-12-16	Mutaties 2017	Stand 31-12-17	Mutaties 2018	Stand 31-12-18	Mutaties 2019	Stand 31-12-19	Mutaties 2020	Stand 31-12-20	Mutaties 2021	Stand 31-12-21
Additionele projecten GMK	171.575	-171.575	-		-		-		-		-
Nieuwe Kazerne Barendrecht	263.000	-263.000	-		-		-		-		-
2e Loopbaanbeleid	1.861.901		1.861.901	-60.000	1.801.901	-150.000	1.651.901	-250.000	1.401.901	-350.000	1.051.901
Totaal	2.296.476	-434.575	1.861.901	-60.000	1.801.901	-150.000	1.651.901	-250.000	1.401.901	-350.000	1.051.901

Tweede loopbaanbeleid

De kosten van het 2^e Loopbaanbeleid kunnen per jaar sterk verschillen en zullen ook afhankelijk zijn van de invulling door de organisatie en de deelnemende medewerkers. In de aanloopjaren zullen de totale kosten relatief laag zijn. De gevormde bestemmingsreserve dient ter dekking van de lasten in de piekjaren van het 2^e loopbaanbeleid over de eerst komende jaren.

Ontwikkeling vermogenspositie

In onderstaand overzicht is de verwachte ontwikkeling van de vermogenspositie van de VRR weergegeven per ultimo van elk jaar.

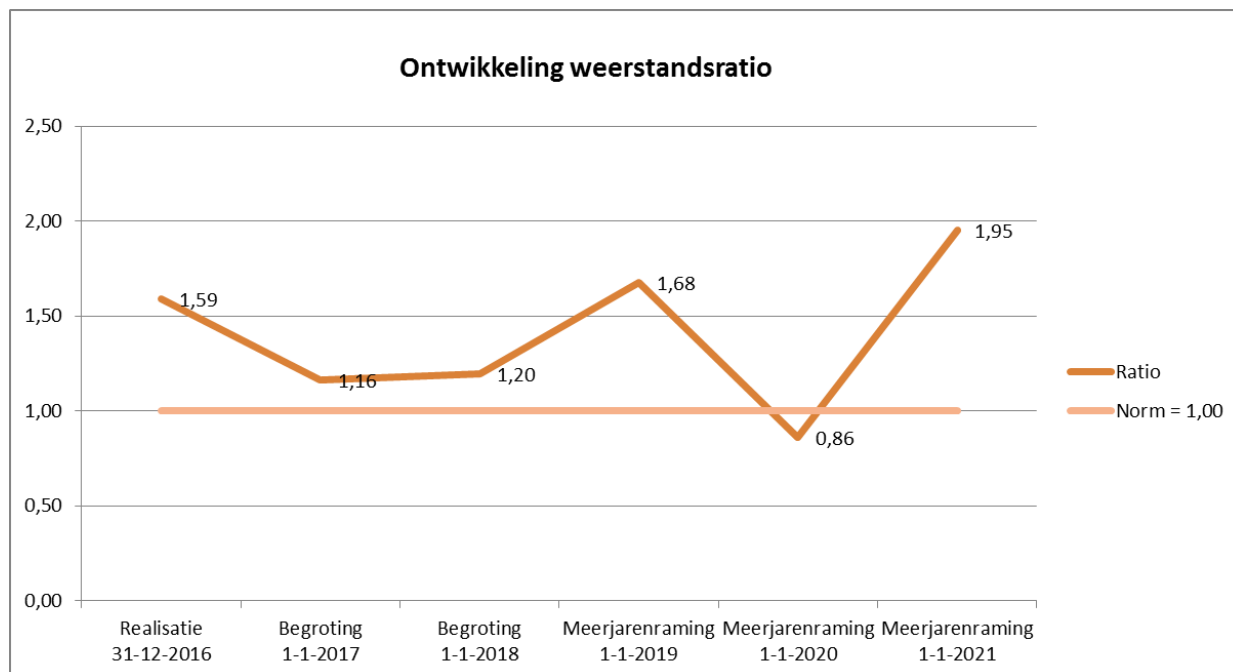

Paragraaf

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Ontwikkeling weerstandsratio

De VRR hanteert een weerstandsratio van minimaal 1. De verhouding tussen de algemene reserve en de gekwantificeerde risico's is dan voldoende. Op basis van de huidige inschatting van de risico's is de beschikbare weerstandscapaciteit voldoende om in 2018 de risico's af te dekken.

Ontwikkeling van de beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit

In onderstaand overzicht is de ontwikkeling van de algemene reserve van de VRR weergegeven. In de tabel is zichtbaar dat de VRR op basis van de huidige inzichten over voldoende weerstandscapaciteit beschikt. In 2020 heeft de VRR te maken met de overgang van de gezamenlijke meldkamer naar de Landelijke Meldkamerorganisatie en de aanbesteding van de ambulancezorg, waardoor de benodigde weerstandscapaciteit stijgt.

	Realisatie 31-12-2016	Begroting 1-1-2017	Begroting 1-1-2018	Meerjarenraming 1-1-2019	Meerjarenraming 1-1-2020	Meerjarenraming 1-1-2021
Beschikbaar (in €)	6.607.153	6.607.153	7.312.153	7.312.153	7.312.153	7.312.153
Benodigd (in €)	4.163.000	5.690.000	6.110.000	4.360.000	8.485.000	3.745.000
Ratio	1,59	1,16	1,20	1,68	0,86	1,95

In 2016 heeft de VRR ervoor gekozen om de risico's te waarderen in het jaar dat ze daadwerkelijk worden verwacht. Deze werkwijze geeft een realistischer beeld van de benodigde weerstandscapaciteit per jaar dan voorheen. Tot 2016 werden ook risico's meegenomen in de benodigde weerstandscapaciteit die zich pas in latere jaren zouden kunnen manifesteren. Bijvoorbeeld de overgang van de gezamenlijke meldkamer naar de Landelijke Meldkamerorganisatie. In het volgende overzicht zijn de risico's gewaardeerd waarvan de VRR verwacht dat ze in het begrotingsjaar zouden kunnen optreden.

Paragraaf

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Selectie van de belangrijkste risico's

Hierna volgt een selectie van de belangrijkste risico's. De gekwantificeerde structurele risico's hebben een wegingsfactor 2 meegekregen, omdat de effecten van deze risico's op meerdere jaren betrekking kunnen hebben.

Selectie van de belangrijkste risico's (bedragen x € 1.000)					
Risico	Beheersmaatregel	Stand van zaken	Soort risico	Bedrag	Wegingsfactor
Vrijwaring van gemeenten voor aansprakelijkheid van niet verzekerbare risico's.			Incidenteel	3.750	1
Wegvallen inkomsten Openbaar Meldsysteem (OMS).		Het Dagelijks Bestuur van het Veiligheidsberaad heeft een (juridisch) onderzoek laten uitvoeren naar het eigenaarschap van de OMS-taak. Aanleiding was eind 2015 de vraag of de OMS-taak onderdeel moet zijn van de Landelijke Meldkamerorganisatie (LMO) of van de Veiligheidsregio's. Naar aanleiding van de uitkomst van het onderzoek is vanuit Brandweer Nederland gevraagd om een second opinion. De uitkomst van de second opinion is dat er geen wettelijke basis is voor het uitvoeren van de OMS-taak door de Veiligheidsregio's. Er dient serieus rekening te worden gehouden met het feit dat het vanaf 2018 juridisch niet langer zal zijn toegestaan om op de huidige wijze OMS voort te zetten. Europese regelgeving verzet zich tegen de huidige werkwijze. Wanneer het risico zich daadwerkelijk voordoet dan betekent dit een verlies aan inkomsten. Dit probleem geldt overigens voor alle Veiligheidsregio's. Gezamenlijk wordt juridisch nagegaan of er mogelijkheden zijn om het probleem te voorkomen.	Structureel	1.200	1
Gevolgen van (veranderde) wet- en regelgeving niet tijdig op kunnen vangen.	Medewerkers worden voortdurend opgeleid. Daarnaast wordt contact gehouden met diverse netwerken voor informatieuitwisseling en samenwerking op diverse terreinen.		Incidenteel	1.000	1
Samenvoeging meldkamers Zuid-Holland Zuid en Rotterdam-Rijnmond.		Een verlate oplevering van het communicatiesysteem C2000 leidt tot een vertraging van de ingebruikname van de samengevoegde meldkamers Rotterdam-Rijnmond en Zuid-Holland Zuid. Hierover worden gesprekken gevoerd met het Ministerie van Veiligheid & Justitie. De vertraging kost circa 300.000. euro per maand. De kosten hebben betrekking op de huur en overige projectkosten. De huurperiode loopt vanaf november 2017 t/m februari 2018. In het bedrag is alleen het aandeel van de VRR meegenomen.	Structureel	350	2
Samenvoeging meldkamers Zuid-Holland Zuid en Rotterdam-Rijnmond.		De ROC-ruimte (Regionaal Operationeel Centrum) wordt later opgeleverd als gevolg van de specifieke eisen die gesteld worden door de Landelijke Meldkamerorganisatie. Bij de opbouw van de meldkamer wordt de projectorganisatie geconfronteerd met hogere kosten. Het uitgangspunt is dat het Ministerie van Veiligheid en Justitie vooralsnog voor deze meerkosten verantwoordelijk is, hierover vindt nog overleg plaats met het Ministerie. In het bedrag is alleen het aandeel van de VRR opgenomen.	Structureel	750	2
Vertraagd tempo en of onvoldoende aanpassing bijdragen van stakeholders van de VRR t.b.v. kostenontwikkeling.			Structureel	500	2
Wegvallen en niet toereikend zijn van subsidie Impuls omgevingsveiligheid.	De VRR is jaarlijks in gesprek met het Ministerie van Infrastructuur en Milieu om structurele financiering te krijgen voor de uitvoering van de structurele taken.	Voor 2018 is nog niet bekend of de VRR een subsidie Impuls Omgevingsveiligheid zal ontvangen en wat de hoogte van het subsidiebedrag zal zijn.	Structureel	300	2
Wegvallen en niet toereikend zijn van gelden Landelijk Expertisecentrum (LEC).	De VRR is jaarlijks in gesprek met het Ministerie van Veiligheid en Justitie om in ieder geval tot en met 2018 structurele financiering te krijgen voor de uitvoering van structurele taken.	Voor 2018 is nog niet bekend of de VRR LEC-gelden zal ontvangen en wat de hoogte van de LEC-gelden zal zijn.	Structureel	320	2
Niet voldoen aan de zorgnorm door de ambulancedienst (te laat komen). De Nederlandse Zorgautoriteit kan een (straf)korting opleggen indien de norm voor aanrijtijden niet wordt gehaald.	Binnen de ambulancedienst wordt voortdurend onderzocht op welke wijze de zorgnorm kan worden gehaald. Getracht wordt de beschikbare capaciteit zo goed mogelijk te verdelen door dynamisch ambulancemanagement en de wachttijden in het besteld vervoer terug te dringen.	Er wordt gewerkt aan een optimale verhouding tussen inzet van extra diensten en prestaties.	Incidenteel	820	1
Bestaansrecht organisatie.	De organisatie zal ruim van te voren anders moeten worden ingericht voordat de ontmechting (meldkamer en ambulancEZorg) van een aantal basistaken plaatsvindt.		Structureel	p.m.	

Paragraaf

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Toekomstige ontwikkelingen en risico's

Hieronder volgen ontwikkelingen die in de komende jaren van invloed kunnen zijn op de VRR-organisatie, maar waarvan de consequenties nog niet geheel duidelijk zijn.

CAO-wijziging en het 2e loopbaanbeleid

De bonden en werkgever Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) hebben op hoofdlijnen een principeakkoord bereikt over de aanpassing van het FLO-overgangsrecht; een soort vroegpensioen-regeling voor brandweerpersoneel in de uitrukdienst. Er is overeenstemming bereikt over langer doorwerken en nieuwe uittredeleeftijden, en het pensioen – en AOW-gat dat gerepareerd wordt. Op korte termijn worden de hoofdlijnen uitgewerkt tot een compleet onderhandelaarsakkoord, dat aan de verschillende achterbannen kan worden voorgelegd.

Een compleet beeld van de financiële consequenties is nog niet bekend. De eerste berekeningen wijzen erop dat de totale regeling minimaal 20 tot 25 miljoen extra zal gaan kosten voor de gemeenten. In de meerjarenraming wordt geen rekening gehouden met deze extra kosten tenzij de volledige berekening hiervan tijdig bekend is. Overigens zal per gemeente een berekening gemaakt worden, verdeeld over de jaren waarin de kosten zich zullen voordoen.

Indexering van de lasten

Bij dit risico gaat het om eventuele overeengekomen cao-wijzigingen en prijsbijstellingen conform te verwachte inflatiecorrectie. Deze lastenstijging kan niet altijd worden gedekt uit het accres op de gemeentelijke bijdragen en de stijging van de BDuR-bijdrage.

Overdracht Landelijke meldkamerorganisatie (LMO) in 2020

Begin 2016 heeft het Ministerie van Veiligheid en Justitie in een brief medegedeeld dat 2020 de streefdatum is voor inwerkingtreding van de LMO. Vertraging van de overdracht van de meldkamer aan de LMO kan leiden tot extra kosten.

Aanbesteding ambulancevervoer 2020 en Coöperatie AZRR U.A.

Begin 2016 heeft de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport de Tweede Kamer geïnformeerd dat zij voornemens is de werking van de Tijdelijke wet ambulancezorg (Twaz) met een periode van 2 jaar te verlengen tot en met 2019. In de overleggen met Ambulancezorg Nederland (AZN) en Zorgverzekeraars Nederland (ZN) is duidelijk geworden dat de omgeving waarin de ambulancezorg opereert nog volop in beweging is en dat dit nog steeds onzekerheden meebrengt over de toekomstige rolverdeling tussen partijen en de taakuitoefening door de ambulancesector. De Minister heeft in overleg met AZN en ZN het onderzoeksbureau SiRM gevraagd om te onderzoeken wat de voordelen en aandachtspunten zijn van een tweetal scenario's; in scenario 1 bepaalt de Minister wie de ambulancezorg aanbiedt en in scenario 2 bepalen de zorgverzekeraars via contractering wie de ambulancezorg in de regio aanbiedt.

Beroepsziekte

Beroepsziekte bij de brandweer wordt niet meegenomen in het overzicht van risico's, maar apart vermeld. Reden is dat er nog geen causaal verband is aangetoond dat brandweermannen een verhoogde kans hebben op een vorm van kanker. Op het moment dat een claim wordt ingediend, zal de VRR een voorziening treffen. In de regio Rotterdam-Rijnmond worden via het platform arbeidshygiëne maatregelen genomen voor veilig en schoon werken. Het gaat hierbij om maatregelen op organisatorisch en materieel gebied. Daarnaast wordt geïnvesteerd in de mensfactor, hierbij gaat het om bewustwording en discipline. Samen met de werkvloer wordt een aantal pilots en proeven uitgevoerd.

Paragraaf

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Arbeidshygiëne

In de afgelopen decennia is er veel aandacht besteed aan persoonlijke beschermingsmiddelen voor brandweermensen. De aandacht ging hier vooral naar adembescherming ter voorkoming van inhalatie van gevaarlijke stoffen en beschermende kleding, ter voorkoming van brandwonden. Recent is gebleken dat er nog een aantal grote risico's buiten beeld is gebleven, namelijk de opname van kankerverwekkende stoffen via de huid en de gevolgen van hittestress. In met name Noord-Amerika en Scandinavië zijn onderzoeken uitgevoerd waaruit de conclusie wordt getrokken dat bepaalde typen kanker meer voorkomen bij brandweermensen. De oorzaken worden hier met name gelegd bij de hygiëne rond brandbestrijding en de opname van kankerverwekkende stoffen door de huid, waarbij de toename van de lichaamstemperatuur als gevolg van het werken in hitte en daarmee het openstaan van de poriën, dit proces versnellen.

Er zijn inmiddels diverse regio's actief bezig met praktische maatregelen met betrekking tot schoon werken, incidentbestrijding, oefeninstructeurs en het logistieke proces rond de verwerking van vervuilde beschermingsmiddelen. Een aantal oefencentra heeft de handen ineen geslagen en al een aantal maatregelen ingevoerd.

In de regio Rotterdam-Rijnmond worden via het platform arbeidshygiëne maatregelen genomen voor veilig en schoon werken. Het gaat hierbij om maatregelen op organisatorisch en materieel gebied. Daarnaast wordt geïnvesteerd in de mensfactor, hierbij gaat het om bewustwording en discipline.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (WABO)

Het huidige omgevingsrecht is verdeeld over tientallen wetten en honderden AMvB's en ministeriële regelingen. In 2019 treedt de Omgevingswet in werking. Deze wet is een omvangrijke stelselherziening van het omgevingsrecht waarbij al deze wetten en AMvB's worden ondergebracht in één wet en vier AMvB's. Ten opzichte van het huidige Wabo-stelsel worden geen andere of nieuwe vergunningplichtige activiteiten in het leven geroepen. De omgevingsvergunning bouwt voort op en is een verdere uitbouw van de omgevingsvergunning uit de huidige Wabo. Met de omgevingsvergunning worden activiteiten vergund.

Uitgangspunt van de Omgevingswet is echter dat zoveel mogelijk wordt volstaan met het stellen van algemene regels. Een vergunning moet eerder een uitzondering worden dan de regel zijn.

Omdat nog onduidelijk is in welke mate de uitvoering van de nieuwe wetgeving invloed zal hebben op de opbrengsten uit vergunningverlening door de VRR, zal in de meerjarenraming geen rekening worden gehouden met een daling van de opbrengsten.

Samenwerking Reddingsbrigade Nederland bij waterhulpverlening

De minister van Veiligheid en Justitie is van mening dat de veiligheidsregio's als taak hebben de rampenbestrijding en crisisbeheersing te organiseren (Wet Veiligheidsregio's artikel 10) en dat waterhulpverlening hier onderdeel van uit maakt. Concreet is de minister van mening dat de Reddingsbrigades onderdeel van de veiligheidsregio's moeten uitmaken en dat de regio's deze taak moeten financieren. Met de komst van de Wet veiligheidsregio's heeft de Reddingsbrigade Nederland de organisatie van de reddingsbrigades zich omgevormd tot 25 regionale eenheden, i.c. de Regionale Voorziening Reddingsbrigade (RVR). Momenteel voorziet de minister in een tijdelijke financiële bijdrage voor de reddingsbrigades. Naar verwachting draagt de minister de taak van de Reddingsbrigades op 1 januari 2018 over aan de veiligheidsregio's zonder het hierbij behorende budget. Dit betekent dat de Veiligheidsregio's moeten bijdragen aan de kosten. Hoe de verdeling zal uitvallen, hangt af van de afstemming met andere regio's. Ondanks de terughoudendheid van het bestuur van de VRR lijkt het erop dat deze taak vanaf 2018 toch ondergebracht gaat worden bij de Veiligheidsregio's.

Herijking bijdrage Instituut Fysieke Veiligheid (IFV)

Jaarlijks wordt door de Veiligheidsregio's een bijdrage gedaan aan het Instituut Fysieke Veiligheid. Deze bijdrage was voor het jaar 2016 € 570.k. Het ziet ernaar uit dat deze bijdrage in de toekomst zal stijgen. Een eerste indicatie geeft een stijging van ongeveer 200k.weer.

Paragraaf

Weerstandvermogen en risicobeheersing

Financiële kengetallen

Met ingang van 2015 dienen in de jaarstukken de volgende vijf kengetallen (art. 11 lid 2, let d. BBV) te worden opgenomen in de paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing. Het BBV heeft geen normen voor de kengetallen. Het gaat hierbij om de volgende vijf kengetallen:

1. **Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen.** De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De netto schuldquote wordt berekend inclusief of exclusief doorgeleende gelden. Omdat er onzekerheid is of deze leningen wel allemaal terug zullen worden betaald, is het verstandig om dit onderscheid te maken. Op die manier wordt dit risico in beeld gebracht.
2. **De solvabiliteitsratio.** Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het totale vermogen. Deze indicator geeft inzicht in de mate waarin de decentrale overheid in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen.
3. **Kengetal grondexploitatie.** Hierin wordt informatie gegeven over de waarde van de niet in exploitatie genomen gronden en de bouwgrond in exploitatie bij elkaar opgeteld en gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting of jaarstukken en uitgedrukt in een percentage.
4. **Structurele exploitatieruimte.** De structurele exploitatieruimte geeft aan hoe wendbaar een (overheids)organisatie is. Als de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is een organisatie in staat om (structurele) tegenvallers op te vangen. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten (conform artikel 17 lid c BBV = exclusief mutaties reserves) en uitgedrukt in een percentage.
5. **Belastingcapaciteit:** De belastingcapaciteit geeft de potentiële ruimte aan die een (overheids)organisatie heeft om haar structurele baten te verhogen om stijgende structurele lasten (zoals kapitaalslasten) op te vangen.

Voor de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond zijn de kengetallen met betrekking tot grondexploitaties en belastingcapaciteit niet van toepassing. De Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond heeft geen mogelijkheden om belastingen te heffen en heeft geen bouwgronden in bezit.

Begroting jaar 2018	Verloop van de kengetallen					
Kengetallen:	Jaarverslag 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Raming 2019	Raming 2020	Raming 2021
Netto schuldquote	34%	34%	38%	36%	33%	29%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	34%	34%	38%	36%	33%	29%
Solvabiliteitsratio	11%	12%	12%	12%	13%	13%
Structurele exploitatieruimte	0%	0%	3,75%	3,72%	3,62%	3,54%

Toelichting op de kengetallen

Netto schuldquote: volgens de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) bevindt een gezonde netto schuldquote zich tussen de 0% en 100%. De druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie is dan gezond te noemen. Aangezien de VRR geen gelden doorleent, is de netto schuldquote gelijk aan de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen.

Solvabiliteitsratio: de solvabiliteitsratio drukt het eigen vermogen uit als een percentage van het totale vermogen. In relatie tot de weerstandscapaciteit die voldoende is, is geen aanpassing nodig van de solvabiliteit.

Structurele exploitatieruimte: een positief percentage betekent dat de structurele baten voldoende zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken. Hoe hoger dit percentage, hoe meer ruimte de VRR heeft om de eigen lasten te dragen. Op basis van huidige inzichten zijn de baten toereikend.

Paragraaf

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Beoordeling onderlinge verhouding tussen de kengetallen

Om de financiële positie van de organisatie te kunnen beoordelen dienen de kengetallen in samenhang te worden bekeken. De netto schuldquote van de VRR valt binnen de normale bandbreedte (0%-100%) van de VNG. Het inkomen van de VRR is toereikend om aan de schuldverplichtingen te voldoen. De weerstandsratio is voldoende waardoor er geen aanpassing nodig is van de solvabiliteit. Op basis van de huidige inzichten zijn de structurele baten toereikend om de structurele lasten (waaronder rente en aflossing van leningen) af te dekken.

Paragraaf**Weerstandsvermogen en risicobeheersing****EMU Saldo**

Met ingang van het begrotingsjaar 2018 is conform de vernieuwing BBV de ontwikkeling van het EMU-saldo voor de drie jaren volgend op het begrotingsjaar vereist in de meerjarenbegroting van gemeenschappelijke regelingen.

EMU-saldo 2017-2021 (bedragen x € 1.000)					
Omschrijving	2017	2018	2019	2020	2021
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	271	-60	-150	-250	-350
2 Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	7.764	9.252	9.345	9.280	9.333
3 Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	0	0	0	76	133
4 Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	11.366	11.168	7.171	5.001	2.504
5 Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	0	0	0	0	0
6 Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	0	0	0	0	0
7 Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	0	0	0	0	0
8 Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord	0	0	0	0	0
9 Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreft	510	1.404	163	0	0
10 Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	0	0	0	0	0
11 Verkoop van effecten:					
a. Gaat u effecten verkopen?	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
b. Zo ja wat is de verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?					
Berekend EMU-saldo	-3.841	-3.380	1.861	4.105	6.612

Op basis van de huidige inzichten zal vanaf 2019 het EMU-saldo positief zijn. Dit wordt verklaard door minder investeringen, terwijl de afschrijvingen vrijwel gelijk blijven. Met het Rijk is er een macronorm voor het EMU-saldo van decentrale overheden afgesproken. Deze bedraagt voor 2017 -0,3% van het bbp. Sinds 2016 wordt de macronorm niet meer verdeeld over de decentrale overheidslagen. Derhalve worden er sinds 2016 geen referentiewaarden meer voor individuele overheden bepaald, in tegenstelling tot de jaren voorafgaand aan 2016.

Paragraaf**Weerstandsvermogen en risicobeheersing****Geprognosticeerde begin- en eindbalans**

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV, art.20; lid 1 b) is de verplichting vastgesteld dat een geprognosticeerde begin- en eindbalans van de begrotingsjaren wordt opgenomen onder de uiteenzetting van de financiële positie. Het meerjarig opnemen van de geprognosticeerde balans geeft meer inzicht in de ontwikkeling van de investeringen, het aanwenden van de reserves en voorzieningen en de financieringsbehoefte.

Geprognosticeerde balans (bedragen x € 1.000.)						
ACTIVA	Jaarverslag 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	MJR 2019	MJR 2020	MJR 2021
Vaste Activa						
Materiële vaste activa	54.221	57.823	59.739	57.565	53.286	46.457
Waarborgsommen	52	52	52	52	52	52
Vlottende Activa						
Voorraden	354	354	354	354	354	354
Uitzettingen < 1 jaar	25.348	20.757	14.771	15.098	11.669	13.806
Overlopende activa	3.186	3.186	3.186	3.186	3.186	3.186
Liquide middelen	135	135	135	135	135	135
TOTAAL ACTIVA	83.296	82.307	78.238	76.390	68.682	63.989
PASSIVA	Jaarverslag 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	MJR 2019	MJR 2020	MJR 2021
Vaste Passiva						
Algemene Reserve	4.220	6.607	7.312	7.312	7.312	7.312
Overige bestemmingsreserves	2.296	1.862	1.802	1.652	1.402	1.052
Nog te bestemmen resultaat	2.387	705	0	0	0	0
Voorzieningen	2.352	1.842	438	274	350	483
Leningen > 1 jaar	50.410	49.660	47.055	45.521	37.987	33.511
Vlottende Passiva						
Schulden < 1 jaar	21.631	21.631	21.631	21.631	21.631	21.631
TOTAAL PASSIVA	83.296	82.307	78.238	76.390	68.682	63.989

Paragraaf

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Verzekeringen

Voor de volgende (verzekerbare) risico's zijn de hieronder genoemde verzekeringen afgesloten:

- Nederlandse Beurspolis voor uitgebreide gevaren t.b.v.:
  - Gebouwen
  - Bedrijfsuitrusting / inventaris
  - Huurdersbelang
  - Bijzondere kosten
- Collectieve ongevallenverzekering
- Zakenreisverzekering
- Aansprakelijkheidsverzekering
- Rechtsbijstandsverzekering
- Instrumenten en apparatenverzekering
- BZK-materieel
- Bedrijfswagenpark
- Opbouw brandweerauto's
- Brandweervaartuigen
- Schadeverzekering voor inzittenden
- Werkmaterieelverzekering

Paragraaf Financiering

Algemeen

In de financieringsparagraaf komen onderwerpen aan de orde die behoren tot het geldstromenbeleid van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond. Dit zijn onder andere risicobeheer (met name renterisico) en de financieringspositie.

Risicobeheersing

Risicobeheersing vormt één van de pijlers van de Wet Financiering Decentrale Overheden (Fido). In de navolgende onderdelen wordt ingegaan op de renterisico's die verbonden zijn aan de uitvoering van de treasuryfunctie. Renterisico's kunnen vanuit Wet Fido-optiek worden gezien op de korte en op de langere termijn.

Renterisico op korte schuld: de kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet is in de Wet Fido een norm gesteld voor het maximum bedrag waarop de Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar) mag financieren.

De kasgeldlimiet is dus een voorgeschreven sturing- en verantwoordingsinstrument ter beperking van het renterisico op de korte schuld. Als grondslag van de wettelijk toegestane omvang van de kasgeldlimiet wordt de omvang van de jaarbegroting per 1 januari voor het gehele begrotingsjaar aangehouden. Hierover wordt het kasgeldlimiet berekend met een vastgesteld percentage voor de gemeenschappelijke regelingen van 8,2%. Het geschatte benodigde bedrag wordt hieraan getoetst. Indien de werkelijke omvang hoger is dan is er sprake van overschrijding.

Kasgeldlimiet 2018 (bedragen x € 1.000)	1e kw	2e kw	3e kw	4e kw	2018
Grondslag :					
Omvang begroting 2018	126.597	126.597	126.597	126.597	126.597
Toegestane kasgeldlimiet					
in procenten van de grondslag	8,2%	8,2%	8,2%	8,2%	8,2%
in bedrag	-10.381	-10.381	-10.381	-10.381	-10.381
Toetsing :					
Omvang vlottende korte schuld (a.)	-21.631	-21.631	-21.631	-21.631	-21.631
Af: Vlottende middelen (b.)	18.498	18.498	18.498	18.498	18.498
Saldo netto vlottende schuld (2-3)	-3.133	-3.133	-3.133	-3.133	-3.133
Ruimte	7.248	7.248	7.248	7.248	7.248

Bovenstaande prognose voorziet dat de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond in 2018 voldoende ruimte in haar kasgeldlimiet heeft.

Renterisico op langlopende schuld: de renterisiconorm

De Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond loopt renterisico op het moment dat nieuwe leningen moeten worden aangetrokken, leningen moeten worden geherfinancierd, of als een renteherziening van toepassing is.

Om het renterisico te beheersen is in de Wet Fido de renterisiconorm geformuleerd. Het doel van deze norm is om overmatige afhankelijkheid van het renteniveau in één bepaald jaar te voorkomen, één en ander ter bescherming van de financiële positie in het betreffende begrotingsjaar. Met deze norm bevordert de Wet Fido een solide financieringswijze bij openbare lichamen.

De Wet Fido begrenst via de renterisiconorm het deel van de totale langlopende schuld dat in een gegeven jaar een renterisico mag hebben. De renterisiconorm bepaalt dat het bedrag van de langlopende schuld dat binnen een gegeven jaar verplicht moet worden afgelost, of waarvan de rente moet worden herzien, maximaal 20% van het begrotingstotaal mag bedragen. Het doel van deze norm is dat de lange leningenportefeuille zodanig over de jaren verdeeld is dat het renterisico dat voortkomt bij herfinanciering en renteherzieningen gelijkmatig over de jaren wordt gespreid.

Renterisiconorm 2018-2021 (bedragen x € 1.000)	2018	2019	2020	2021
Netto renteherziening op vaste schuld (o/g./u/g)	-	-	-	-
Netto aangetrokken/uitgezette lange middelen	-	-	-	-
./. Aflossingen	-2.605	-4.534	-4.534	-4.477
Renterisico	-2.605	-4.534	-4.534	-4.477
Stand van de vaste schuld ultimo jaar	47.055	45.521	37.987	33.510
Percentage cf. regeling	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm (2017)	-9.411	-9.104	-7.597	-6.702
Renterisico	-2.605	-4.534	-4.534	-4.477
Norm	-9.411	-9.104	-7.597	-6.702
Toetsing renterisiconorm:	6.806	4.570	3.063	2.225

Bovenstaande prognose voorziet dat de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond in 2018 en in de volgende jaren binnen de grenzen van de renterisiconorm opereert.

Paragraaf Financiering

Lening portefeuille

Dit onderdeel geeft inzicht in de samenstelling, de grootte en de rentegevoeligheid van de opgenomen leningen. In het volgende overzicht worden de leningen gespecificeerd en toegelicht.

Omschrijving	rente %	Stand 31-12-16	Stand 31-12-17	Stand 31-12-18
1 - ABN AMRO	4,36	-	-	-
2 - BNG	4,00	10.000.000	-	-
3 - ABN AMRO	4,18	937.500	187.500	-
4 - BNG	5,55	0	-	-
5 - BNG	3,29	230.400	172.800	115.200
6 - BNG	5,89	725.000	676.667	628.334
7 - BNG	3,62	1.404.000	1.310.400	1.216.800
8 - BNG	5,40	1.032.850	993.125	953.400
9 - BNG	3,72	1.728.750	1.671.125	1.613.500
10 - BNG	2,90	8.000.000	7.333.333	6.666.667
11 - BNG	2,93	8.666.667	8.000.001	7.333.335
12 - BNG	1,39	7.000.000	6.500.000	6.000.000
13 - BNG	1,41	7.500.000	7.000.000	6.500.000
14 - BNG	1,20	-	9.250.000	8.250.000
15 - Politie	0,76	3.185.000	6.565.000	7.778.000
Totaal		50.410.168	49.659.951	47.055.236

Lening 5 t/m 9

Ter financiering van de overdracht van de activa van voormalig district Waterweg zijn tevens een aantal langlopende leningen overgenomen die lopen bij de Bank Nederlandse Gemeenten.

Leningen 10 t/m 13

Ter dekking van de financieringsbehoefte voor investeringen is voor een totaalbedrag van € 35.mln. aan nieuwe langlopende leningen afgesloten.

Lening 14

Deze lening is afgesloten ter aflossing van lening 2 op 2 januari 2017

Lening 15

Deze lening maakt onderdeel uit van het project 'samenvoegen meldkamers VRR/ZHZ', dat samen met de veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid, Regionale Ambulancevoorziening Zuid-Holland Zuid en de Nationale Politie wordt uitgevoerd en zal oplopen tot een (nominaal) bedrag van € 8,2 mln.

Rentegevoeligheid

De VRR heeft ultimo 2016 nog een derivaat overeenkomst lopen bij de ABN-AMRO, welke is gekoppeld aan lening nummer 3 met een hoofdsom van € 7,5 mln. De looptijd is gelijk aan die van de lening, waardoor het derivaat bij de aflossing van de lening in 2018 komt te vervallen. De fixatierente die wordt gehanteerd betreft de 3 maands-euribor-rente, waarbij de renteverrekening per kwartaal plaatsvindt.

Kredietfaciliteiten

Voor incidentele overschrijdingen van de rekening bij de ABN-AMRO bank is er een rekening-courantkrediet beschikbaar van € 1,5 mln. Dit rekening-courantkrediet kan ook worden gebruikt voor het opnemen van kasgeldleningen. Hiervoor is een separate kasgeldovereenkomst afgesloten. Aangezien vanaf 2016 kosten in rekening gebracht worden voor het aanhouden van het kredietlimiet en hier geen of nauwelijks gebruik van wordt gemaakt, is besloten deze faciliteit op te zeggen.

Ontwikkelingen schatkistpapier

In het Begrotingsakkoord 2013 is afgesproken dat alle provincies, gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen hun tegoeden aanhouden bij de Nederlandse schatkist. Schatkistbankieren betekent voor decentrale overheden, waaronder de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond valt, dat zij hun overtollige middelen aanhouden bij de schatkist bij het ministerie van Financiën. Dit houdt in dat geld niet langer bij banken buiten de schatkist mag worden aangehouden. Overtollige middelen mogen alleen in rekening-courant en via deposito's bij de schatkist worden aangehouden of onderling worden uitgeleend aan andere decentrale overheden.

De introductie van het schatkistbankieren heeft tot gevolg dat de bij de ABN-AMRO bank aangehouden daggeldrekeningen sinds 14 december 2013 niet meer worden gebruikt.

Paragraaf Kapitaalgoederen

Van de vijf in het Besluit Begroting en Verantwoording genoemde kapitaalgoederen (Wegen, Riolering, Water, Groen en Gebouwen) is alleen de post gebouwen van toepassing op de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond. In deze paragraaf wordt naast de post gebouwen ook aandacht besteed aan materieel.

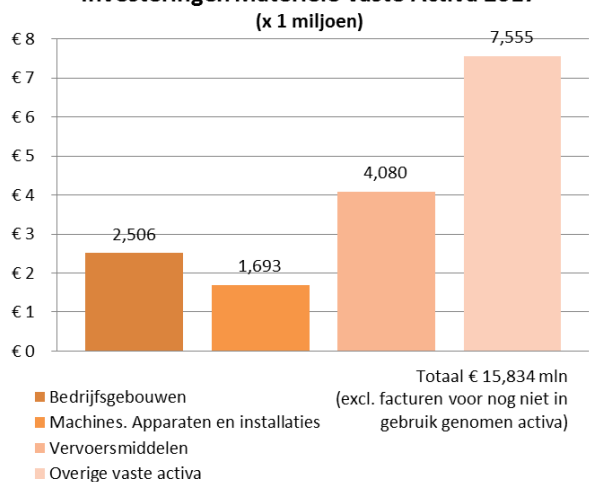
Waarderingsgrondslagen en afschrijvingsmethodiek

Conform artikel 59 van het Besluit Begroting en Verantwoording worden alle materiële vaste activa met een economisch nut geactiveerd. Investerings worden lineair afgeschreven. Op grond en terreinen wordt niet afgeschreven. Nieuwe investeringen zijn opgenomen tegen historische kostprijs of lagere marktwaarde. De post 'Activa in ontwikkeling' bestaat uit materiële vaste activa, welke nog niet in gebruik is genomen. Tot moment van ingebruikname wordt er niet op afgeschreven.

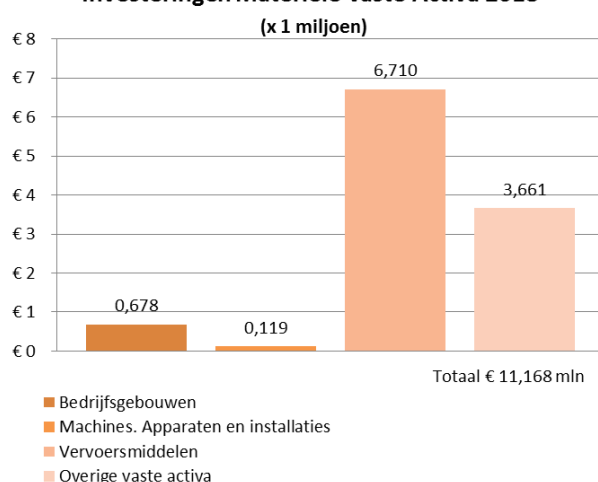
Overzicht verloop materiële vaste activa

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2016	Investering 2017	Afschrijving 2017	Boekwaarde 31-12-2017	Investering 2018	Afschrijving 2018	Boekwaarde 31-12-2018
Grond en terreinen	2.419.362	0	0	2.419.362	0	0	2.419.362
Bedrijfsgebouwen	17.675.939	2.505.782	1.054.265	19.127.455	677.600	1.171.376	18.633.680
Machines, apparaten en installaties	2.620.601	1.693.374	414.834	3.899.141	119.427	460.579	3.557.990
Vervoersmiddelen	17.308.047	4.080.201	2.812.287	18.575.961	6.710.165	2.871.312	22.414.814
Overige materiële vaste activa	9.728.767	7.554.884	3.482.584	13.801.067	3.660.894	4.748.447	12.713.514
Subtotaal Activa in gebruik	49.752.716	15.834.241	7.763.970	57.822.987	11.168.086	9.251.713	59.739.360
Activa in Ontwikkeling	4.468.533	-4.468.533		0			0
Totaal Materiële Vaste Activa	54.221.249	11.365.708	7.763.970	57.822.987	11.168.086	9.251.713	59.739.360
Rente			1.416.716			1.437.470	
Kapitaallasten			9.180.686			10.689.183	

Investerings Materiële Vaste Activa 2017

Investerings Materiële Vaste Activa 2018

Meerjarenoverzicht

Investeringsverloop	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Gronden en terreinen	7.745	0	0	0	0	0
Bedrijfsgebouwen	1.317.452	2.505.782	677.600	65.838	75.631	0
Machines, Apparaten en installaties	961.291	1.693.374	119.427	159.747	40.829	0
Vervoersmiddelen	926.394	4.080.201	6.710.165	3.202.057	3.716.680	413.950
Overige vaste activa	1.185.015	7.554.884	3.660.894	3.743.168	1.168.309	2.089.712
Activa in gebruik	4.397.897	15.834.241	11.168.086	7.170.810	5.001.449	2.503.662
Activa in ontwikkeling	4.468.533	-4.468.533	0	0	0	0
Totaal investeringen	8.866.430	11.365.708	11.168.086	7.170.810	5.001.449	2.503.662

Onderhoud en beheer huisvesting

Het overgrote deel van de panden die de VRR in gebruik heeft, wordt gehuurd. De verhuurders zijn hoofzakelijk gemeenten. De panden verkeren over het algemeen in een voldoende tot ruim voldoende staat van onderhoud.

De VRR is verantwoordelijk voor het meerjarig onderhoud op de panden in eigendom en op de gehuurde panden voor zover de VRR daar aanpassingen in heeft aangebracht. Er wordt gewerkt met een planning voor het groot onderhoud. Hiervoor wordt tweejaarlijks een quickscan gemaakt op basis van de NEN 2767 methode. Deze houdt in dat er 6 condities zijn om de panden te kwalificeren. De range gaat van 'uitstekend' (= 6) tot zeer slecht (= 1). De VRR streeft voor haar panden minimaal naar de kwalificatie 'redelijk' (= 3).

De VRR is verantwoordelijk voor het hebben van een (recent) meerjarig onderhoudsplan en maakt hiervoor gebruik van een onderhoudsbeheerssysteem. Voor alle panden is een meerjarig onderhoudsplan opgesteld alsmede de kwalificatie waaraan het pand moet voldoen. Tweejaarlijks worden de panden door een onafhankelijke partij geïnspecteerd op werktuigbouwkundige, bouwkundige en elektrotechnische aspecten. Ook toetst men of voldaan wordt aan de arbo eisen. De uitkomsten worden in het onderhoudsbeheerssysteem geregistreerd en de meerjarige onderhoudsplannen worden hierop aangepast. Onderhoudswerkzaamheden worden conform het meerjarig onderhoudsplan uitgevoerd.

In een aantal gevallen is de verhuurder verantwoordelijk voor het contractonderhoud (bijvoorbeeld voor gebouw gebonden installaties). In die situaties betaalt de VRR hier een vergoeding aan de verhuurder.

Algemeen

Bij de VRR werkt iedereen voor de Veiligheid op straat. Alles binnen de VRR moet erop gericht zijn te voorkomen dat het mis gaat, maar als er iets misgaat staan we er en helpen we de mensen zo snel en adequaat mogelijk. Het systeem moet hierbij ondersteunen. Daarnaast staan er een aantal thema's centraal. We werken in vertrouwen, gaan voor vakmanschap en staan in verbinding. "Uitgaan van vertrouwen" betekent dat medewerkers verantwoordelijkheid krijgen en nemen. "In verbinding staan" betekent dat medewerkers van de VRR de samenwerking zoeken met collega's en de externe omgeving. Ook bij de bedrijfsvoering wordt rekening gehouden met deze thema's.

Human Resources**Organisatie ontwikkeling**

In 2016 is er een uitgebreid organisatie onderzoek gehouden middels een visitatie. In het bijbehorende eindrapport is aangegeven, dat wij succesvol zijn in het realiseren van onze "maatschappelijke opdracht en de ontwikkeling van onze organisatie. Het is belangrijk dat die beweging goed wordt voortgezet. Het is de bedoeling om dit vooral SAMEN te doen. Samen met onze kernpartners, medewerkers, burgers en bedrijven. Onder het motto rust in de structuur, ruimte in de cultuur wordt in 2017 verkend hoe binnen de VRR nog meer verbinding gelegd kan worden tussen de verschillende directies, afdelingen en culturen. De uitdaging wordt om hier een slag in te slaan zonder een geheel nieuw traject op te zetten, maar juist voort te bouwen op de toch al ingeslagen trajecten, zoals werken volgens de bedoeling en geven en nemen van verantwoordelijkheid. In 2018 gaan we aan de slag met de resultaten van deze verkenning.

Duurzame inzetbaarheid

Levensfase bewust beleid is een belangrijk thema in het kader van goed werkgeverschap en krijgt de komende jaren veel aandacht. Duurzame inzetbare werknemers zijn werknemers die nu en in de toekomst gezond, gemotiveerd, competent en productief aan het werk kunnen zijn om de eigen ambities en die van de organisatie waar te maken. Het realiseren van de ambities van werkgever en werknemer is een gedeelde verantwoordelijkheid. Van de werknemers mag verwacht worden, dat ze ervoor zorgen vitaal, vakkundig en gemotiveerd zijn om de prestaties te leveren, die van ze verwacht mogen worden. Van de werkgever mag verwacht worden dat er een omgeving wordt gecreëerd waar de werknemer optimaal kan presteren. Cruciaal in het realiseren van duurzaam inzetbare medewerkers is de dialoog tussen werkgever en werknemer. In deze dialoog gaan leidinggevende (werkgever) en medewerker met elkaar in gesprek over de vier elementen, die van invloed zijn op de inzetbaarheid van de medewerker in relatie tot hun eigen ambities en die van de organisatie te weten:

- Gezondheid en energie
- Kennis en vaardigheden
- Balans werk – privé
- Motivatie en betrokkenheid.

Het versterken van deze dialoog staat het komende jaar centraal.

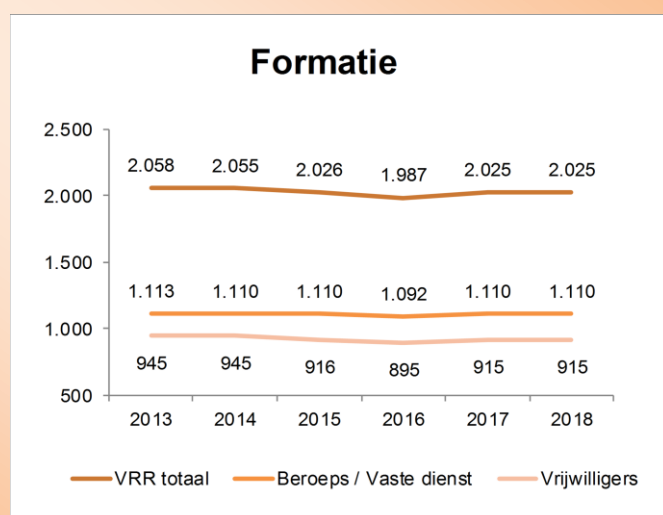
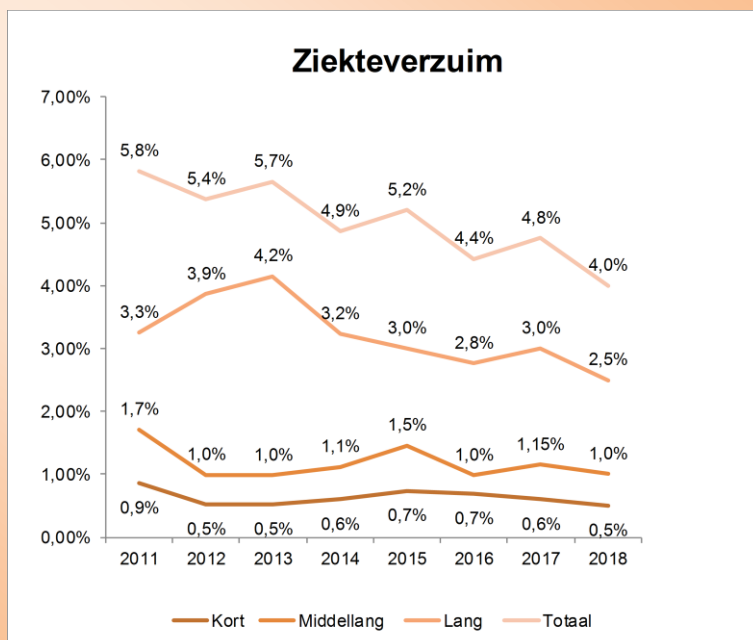
Deskundige medewerkers

Dé kritische succesfactor voor succesvolle medewerkers en een goed functionerende organisatie is de juiste medewerker op de juiste plek op het juiste moment. De rode draad hierbij is deskundigheid van het personeel en strategisch personeelsinzicht. Vanuit human resource management wordt beleid opgesteld, zodat leidinggevenden toekomstgerichte opleidingsplannen voor en met hun medewerkers kunnen maken. Dit sluit ook aan bij de wens van de organisatie om 'HET kennis- en expertisecentrum op het gebied van Veiligheid en zorg' te worden en te blijven. Daarnaast zien we dat de maatschappij complexer wordt en door aanpassingen in wetgeving veranderen taken. Zo worden komend jaar alle hulpverleners opgeleid in het kader van terrorismegevolgbestrijding en willen we onze taak op het gebied van scheepsbrandbestrijding verder uitbreiden. Met het juiste opleidingsbeleid kunnen medewerkers vakkennis en competenties ontwikkelen, zodat de organisatie klaar is voor alles wat er op ons af komt zoals bijvoorbeeld de veranderingen op het gebied van omgevingsveiligheid. Bovendien kunnen wij vanuit onze expertise adviseren bij bestaande maatschappelijke vraagstukken, maar ook nieuwe ontwikkelingen op de kaart zetten, zowel nationaal en internationaal.

Paragraaf

Bedrijfsvoering

Het ziekteverzuim is in de afgelopen jaren gedaald. Sinds 2014 ligt het ziekteverzuimpercentage onder de 5%. De VRR streeft naar een ziekteverzuimpercentage van maximaal 4%.

Paragraaf
Bedrijfsvoering

Agressiviteit tegen hulpverleners

De VRR accepteert vanuit goed werkgeverschap geen geweld en agressie tegen zijn medewerkers. Door het inzetten van gericht beleid, hopen wij dat medewerkers het belang van melden van incidenten en het doen van aangifte inzien, zodat agressie en geweld tegen onze medewerkers kan afnemen.

Kwaliteitshuis VRR

Er wordt gewerkt aan het “Kwaliteitshuis VRR”; het geheel aan inspanningen ter bevordering van resultaatgericht samenwerken, leren, ontwikkelen en verbeteren. Kernelementen zijn procesdenken (over de grenzen van afdelingen en disciplines heen en vanuit de Bedoeling) en de invulling van het “leren en presteren” zoals dat in een landelijk programma Kwaliteit en Vergelijkbaarheid.

Informatiemanagement

Binnen de organisatie willen we informatie gestuurd en risicogericht werken zodat op het juiste moment met de juiste informatie voor de juiste persoon besluitvorming mogelijk is in zowel de warme (crisissituaties), als koude de koude fase (kantoororganisatie). Om dit goed te doen is in de basis een goede informatiehuishouding nodig. Daarvoor is het noodzakelijk dat informatievoorziening onderdeel wordt van alle VRR-afdelingen en staat dan ook nadrukkelijk op de agenda voor 2018.

Paragraaf

Verbonden partijen

Inleiding

Het begrip **verbonden partij** is vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en is in artikel 1 lid b BBV als volgt gedefinieerd: *“Een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de provincie onderscheidenlijk de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft.”*

In artikel 1 lid c BBV wordt **financieel belang** gedefinieerd als: *“Een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is als de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt”*.

In artikel 1 lid d BBV tenslotte wordt **bestuurlijk belang** gedefinieerd als: *“Zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht”*.

Lijst met verbonden partijen

In onderstaande tabel worden de verbonden partijen genoemd waarin de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond een financieel, dan wel, bestuurlijk belang heeft

Naam	Vestigingsplaats	Openbaar belang
Coöperatie ambulancezorg Rotterdam Rijnmond U.A. *)	Rotterdam	Vergunninghouder ambulancevervoer
*) Bij uitgesloten aansprakelijkheid (UA) zijn de leden niet aansprakelijk voor een tekort		

Doelstelling verbonden partij

De Coöperatie AmbulanceZorg Rotterdam-Rijnmond U.A. is een bij notariële acte opgerichte zelfstandige privaatrechtelijke rechtspersoon met twee leden: de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond en de BIOS-groep.

De coöperatie is eind 2011 opgericht om te voldoen aan de voorwaarden van de minister van Volkshuisvesting, Welzijn en Sport om op basis van de Tijdelijke wet ambulancezorg een aanwijzing te krijgen voor het uitvoeren van ambulancezorg. Tot 1 januari 2013 hadden beide partijen (VRR en BIOS) een eigenstandige vergunning voor het uitvoeren van ambulancezorg in de regio Rotterdam-Rijnmond. Sinds 1 januari 2013 is de coöperatie Ambulancezorg Rotterdam-Rijnmond als enige verantwoordelijk voor de ambulancezorg in de regio Rotterdam-Rijnmond.

Op 20 november 2012 werd de formele aanwijzing verleend door de minister van Volkshuisvesting, Welzijn en Sport op grond van de Tijdelijke wet ambulancezorg.

Bij de oprichting van de coöperatie is ingezet op een 'lege' organisatie, zonder eigen middelen en personeel. Als uitgangspunt is er voor gekozen dat de coöperatie geen zelfstandige activiteiten ontplooit. De feitelijke diensten worden verricht door de VRR en de BIOS-groep. Dit is door middel van Service Level Agreement geregeld. Daarbij leveren de VRR en de BIOS-groep 'ambulancediensten', zoals vastgelegd in het beschikbaarheidsplan en het rooster. De VRR draagt daarnaast ook zorg voor de meldkamer ambulancezorg, het stafbureau en het regionaal opleidingscentrum.

Aansprakelijkheid

De coöperatie is een rechtspersoon en dus zelf aansprakelijk voor haar handelingen. De leden van de coöperatie zijn in principe bij ontbinding ervan en bij schulden, ieder voor een gelijk deel aansprakelijk voor de tekorten van de coöperatie. Er kan van deze wettelijke aansprakelijkheid worden afgeweken door in de statuten de aansprakelijkheid van de leden te beperken of uit te sluiten. Bij de coöperatie met uitgesloten aansprakelijkheid (UA) is er geen verhaalsrecht op de leden.

Begroting 2018

Deel 3

Programmarekening

Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond

Algemeen

De opzet van de begroting 2018 voldoet aan het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV), met verbijzonderingen daarop zoals neergelegd in de Financiële verordening van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond. Autorisatie van de begroting vindt volgens het BBV formeel plaats op programmaniveau.

De programmabegroting 2018 volgt qua beleid en financiële kaders de begroting 2017 en het beleidsplan VRR 2013-2017. Wijzigingen als gevolg van het jaarverslag (en jaarrekening) over het jaar 2016 en wijzigingen op de begroting van het jaar 2017 zijn hierin verwerkt.

Financiële ontwikkelingen

Ten opzichte van de meerjarenraming in de begroting 2017 zal de mutatie op de bestemmingsreserves in 2018 wijzigen van + € 84.k. naar ./ € 60.k.. Het restantbedrag van de bestemmingsreserve 'Kazerne Barendrecht' is al in 2017 vrijgevalen en toegevoegd aan de algemene reserve. Daar tegenover zal ten behoeve van het 2^e loopbaanbeleid € 60.k. worden onttrokken.

Na verwerking van de mutaties op de bestemmingsreserves sluit de begroting 2018 met een saldo 0,00.

Meldkamer

Op het moment van schrijven van de begroting 2018 is bekend dat de samengevoegde meldkamer op zijn vroegst medio november 2017 gerealiseerd kan worden. Dit wordt veroorzaakt door vertraging in het landelijke C2000 project. Afhankelijk van of de planning wordt gehaald van de invoering van C2000 zal in de loop van 2017 duidelijk worden of medio november haalbaar is of dat de samenvoeging pas in 2018 kan plaatsvinden.

Vooralsnog is vanaf 2018 in de begroting rekening gehouden met de nieuwe samengevoegde meldkamer VRR/ZHZ. Deze samenvoeging heeft geleid tot een verhoging van de baten en lasten van het programma meldkamer van € 1,5 mln..

Met de verwachte overdracht van de meldkamer naar de Landelijke meldkamerorganisatie (LMO) in het jaar 2020 is in de meerjarenbegroting vooralsnog geen rekening gehouden.

Aanbesteding ambulancevervoer 2020 en Coöperatie AZRR U.A.

Begin 2016 heeft de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport de Tweede Kamer geïnformeerd dat zij voornemens is de werking van de Tijdelijke wet ambulancezorg (Twaz) met een periode van 2 jaar te verlengen tot en met 2019. In de overleggen met Ambulancezorg Nederland (AZN) en Zorgverzekeraars Nederland (ZN) is duidelijk geworden dat de omgeving waarin de ambulancezorg opereert nog volop in beweging is en dat dit nog steeds onzekerheden meebrengt over de toekomstige rolverdeling tussen partijen en de taakuitoefening door de ambulancesector. De Minister heeft in overleg met AZN en ZN het onderzoeksbureau SiRM gevraagd om te onderzoeken wat de voordelen en aandachtspunten zijn van een tweetal scenario's; in scenario 1 bepaalt de Minister wie de ambulancezorg aanbiedt en in scenario 2 bepalen de zorgverzekeraars via contractering wie de ambulancezorg in de regio aanbiedt.

In de begroting 2018 en de meerjarenraming zijn de baten en lasten voor het programma ambulancezorg nog volledig opgenomen.

Arbeidshygiëne

In de afgelopen decennia is veel aandacht besteed aan persoonlijke beschermingsmiddelen voor brandweerpersoneel. De aandacht ging hier vooral uit naar adembescherming, ter voorkoming van inhalatie van gevaarlijke stoffen en beschermende kleding, ter voorkoming van brandwonden. Recent is gebleken dat daarnaast nog een aantal grote risico's buiten beeld is gebleven, namelijk de opname van kankerverwekkende stoffen via de huid en de gevolgen van hittestress. In met name Noord-Amerika en Scandinavië zijn onderzoeken uitgevoerd waaruit de conclusie wordt getrokken dat bepaalde typen kanker meer voorkomen onder brandweerpersoneel. De oorzaken worden hier met name gelegd bij de hygiëne rond brandbestrijding en de opname van kankerverwekkende stoffen door de huid, waarbij de toename van de lichaams-temperatuur als gevolg van het werken in hitte en als gevolg daarvan het openstaan van de poriën, dit proces versnellen.

Er zijn inmiddels diverse regio's actief bezig met de invoering van praktische maatregelen met betrekking tot schoon werken, incidentbestrijding, oefeninstructeurs en het logistieke proces rond de verwerking van vervuilde beschermingsmiddelen. Een aantal oefencentra heeft de handen ineen geslagen en al een aantal maatregelen ingevoerd. In de regio Rotterdam-Rijnmond worden via het platform arbeidshygiëne maatregelen genomen voor veilig en schoon werken. Het gaat hierbij om maatregelen op organisatorisch en materieel gebied. Daarnaast wordt geïnvesteerd in de factor mens, waarbij het gaat om bewustwording en discipline. Samen met de werkvloer worden sinds 2016 een aantal pilots en proeven uitgevoerd. De uitkomsten hiervan zullen input vormen voor de verdere plannen in 2017 en verder.

Met de kosten die bovenstaande (voorzorg)maatregelen met zich mee zullen brengen is vooralsnog in de begroting 2018 en meerjarenraming geen rekening gehouden.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (WABO)

Het huidige omgevingsrecht is verdeeld over tientallen wetten en honderden AMvB's en ministeriële regelingen. In 2019 treedt de Omgevingswet in werking. Deze wet is een omvangrijke stelselherziening van het omgevingsrecht waarbij al deze wetten en AMvB's worden ondergebracht in één wet en vier AMvB's. Ten opzichte van het huidige Wabo-stelsel worden geen andere of nieuwe vergunningplichtige activiteiten in het leven geroepen. De omgevingsvergunning bouwt voort op en is een verdere uitbouw van de omgevingsvergunning uit de huidige Wabo. Met de omgevingsvergunning worden activiteiten vergund. Uitgangspunt van de Omgevingswet is echter dat zoveel mogelijk wordt volstaan met het stellen van algemene regels. Een vergunning moet eerder een uitzondering worden dan de regel zijn.

Omdat nog onduidelijk is in welke mate de uitvoering van de nieuwe wetgeving invloed zal hebben op de opbrengsten uit vergunningverlening door de VRR, wordt in de meerjarenraming nog geen rekening worden gehouden met een daling van de opbrengsten.

Samenwerking Reddingsbrigade Nederland bij waterhulpverlening

De minister van Veiligheid en Justitie is van mening dat de veiligheidsregio's als taak hebben de rampenbestrijding en crisisbeheersing te organiseren (Wet Veiligheidsregio's artikel 10) en dat waterhulpverlening hier onderdeel van uitmaakt. Concreet is de minister van mening dat de Reddingsbrigades onderdeel van de veiligheidsregio's moeten uitmaken en dat de regio's deze taak moeten financieren. Met de komst van de Wet veiligheidsregio's heeft de Reddingsbrigade Nederland de organisatie van de reddingsbrigades zich omgevormd tot 25 regionale eenheden, i.c. de Regionale Voorziening Reddingsbrigade (RVR). Momenteel voorziet de minister in een tijdelijke financiële bijdrage voor de reddingsbrigades. Naar verwachting draagt de minister de taak van de Reddingsbrigades op 1 januari 2018 over aan de veiligheidsregio's zonder het hierbij behorende budget. Dit betekent dat de Veiligheidsregio's moeten bijdragen aan de kosten. Hoe de verdeling van de kosten zal uitvallen hangt af van de afstemming met andere regio's. Ondanks de terughoudendheid van het bestuur van de VRR lijkt het erop dat deze taak vanaf 2018 toch ondergebracht zal gaan worden bij de Veiligheidsregio's.

Omdat over de verdeelsleutel met de betrokken regio's nog geen duidelijke afspraken zijn gemaakt wordt vooralsnog in de begroting 2018 en meerjarenraming geen rekening gehouden met een aandeel in deze kosten.

Herijking bijdrage Instituut Fysieke Veiligheid (IFV)

Jaarlijks wordt door de Veiligheidsregio's een bijdrage gedaan aan het Instituut Fysieke Veiligheid. Deze bijdrage was voor het jaar 2016 € 570.k. Het ziet ernaar uit dat deze bijdrage in de toekomst zal stijgen. Een eerste indicatie geeft een stijging van ongeveer 200k.weer.

Omdat hierover nog geen duidelijke afspraken zijn gemaakt, wordt vooralsnog in de begroting 2018 en meerjarenraming geen rekening gehouden met een stijging van deze bijdrage.

Bij het opstellen van de begroting 2018 en de meerjarenraming 2019-2021 zijn verder de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Baten

Accres 2018 en meerjarenraming

In 2018 is de basisbijdrage verhoogd met het toegepaste accres van 0,1%. In de meerjarenraming is geen stijging van de bijdragen verwerkt.

Projecten

In de meerjarenraming is er vanuit gegaan dat voor lopende projecten de subsidies zullen worden gecontinueerd. De belangrijkste projecten zijn :

- Impuls omgevingsveiligheid (voorheen 'Programmafinanciering externe veiligheid');
- 25Kv en
- LEC, Brandweer BRZO

Brede Doeluitkering Rampenbestrijding

Ten aanzien van de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR) is het meerjarenperspectief 2018-2020 uit de december-circulaire 2016 aangehouden.

Opbrengsten Openbaar meldsysteem (OMS).

Het Dagelijks Bestuur van het Veiligheidsberaad heeft een (juridisch) onderzoek laten uitvoeren naar het eigenaarschap van de OMS-taak. Aanleiding was eind 2015 de vraag of de OMS-taak onderdeel moet zijn van de Landelijke Meldkamerorganisatie (LMO) of van de Veiligheidsregio's. Naar aanleiding van de uitkomst van dit onderzoek is vanuit Brandweer Nederland gevraagd om een second opinion. De uitkomst van de second opinion is dat er geen wettelijke basis is voor het uitvoeren van de OMS-taak door de Veiligheidsregio's. Er dient serieus rekening te worden gehouden met het feit dat het vanaf 2018 in juridische zin niet langer zal zijn toegestaan om op de huidige wijze OMS voort te zetten. Europese regelgeving verzet zich tegen de huidige werkwijze. Indien het risico zich daadwerkelijk voordoet betekent dit voor de veiligheidsregio een structureel verlies aan inkomsten van € 1. mln..

Dit probleem geldt overigens voor alle veiligheidsregio's. Gezamenlijk wordt daarom nagegaan of er juridische mogelijkheden zijn om het probleem te voorkomen.

In de begroting 2018 en de meerjarenraming is vooralsnog rekening gehouden met voortzetting van de OMS-inkomsten.

Lasten

In de begroting 2017 en de meerjarenraming is rekening gehouden met een stijging van de personele lasten als gevolg van de cao-wijzigingen 2016-2017. Deze stijging wordt gedekt door een daling in de lasten voor het vrijwillige personeel. Met toekomstige cao-wijzigingen is in de meerjaren-raming geen rekening gehouden ;

De personele kosten betreffen het personeel dat in dienst is van de VRR. De medewerkers van de meldkamer politie en de toetredende Veiligheidsregio Zuid-Holland-Zuid blijven echter in dienst van de betreffende organisaties ;

De begroting is gebaseerd op een volledige bezetting van de vastgestelde formatie ;

Alle kosten zijn (direct en indirect) toegerekend aan de programma's;

Verder is voor de stijging van de overige lasten rekening gehouden met een correctie ter dekking van een stijging door inflatie. Deze stijging van de lasten wordt volledig gedekt door de stijging van de gemeentelijke bijdragen basiszorg.

2e Loopbaanbeleid

Brandweerm medewerkers in de repressieve dienst hadden tot 2006 recht op FLO. Dit FLO is per 1 januari 2006 afgeschaft. Voor de medewerkers die onder de oude FLO-regeling vielen, is FLO-overgangsrecht afgesproken. Voor nieuwe medewerkers die na 1 januari 2006 bij de brandweer in dienst zijn gekomen staat na 20 dienstjaren de zgn. 'tweede loopbaan' centraal. De kosten van het 2e Loopbaanbeleid kunnen per jaar sterk verschillen en zijn afhankelijk van de invulling door de organisatie en de deelnemende medewerkers. In de aanloopjaren zijn de kosten relatief laag, maar daarna kunnen deze aanzienlijk stijgen. Om de lasten over de eerstkomende periode van 10 jaar voor deze piekjaren op te kunnen vangen, is in 2013 een bestemmingsreserve gevormd. In de begroting 2018 zal voor het eerst aan de bestemmingsreserve worden onttrokken. Een verloopoverzicht van de bestemmingsreserve ziet er over meerdere jaren als volgt uit :

2e loopbaanbeleid	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Stand bestemmingsreserve (1-1)	1.862.000	1.802.000	1.652.000	1.402.000	1.052.000	452.000
Extra lasten 2e loopbaanbeleid	60.000	150.000	250.000	350.000	600.000	1.400.000
Stand bestemmingsreserve (31-12)	1.802.000	1.652.000	1.402.000	1.052.000	452.000	-948.000

Na de periode van 10 jaar zal in 2023 deze reserve volledig zijn benut. Afhankelijk van eventuele wijzigingen in de cao-onderhandelingen zal in de komende jaren rekening moeten worden gehouden met de lasten voor een 2^e loopbaanbeleid na 2022.

Investerings- en kapitaallasten

Conform artikel 59 van het BBV worden alle materiële vaste activa met een economisch nut geactiveerd. Hierbij wordt rekening gehouden met een drempelbedrag zoals genoemd in de financiële verordening. De verwachting is dat er in 2017/2018 voor een bedrag van ruim € 20 mln. geïnvesteerd zal worden. Als gevolg hiervan zullen de kapitaallasten in de jaren daarop gaan stijgen. In de begroting 2018 en meerjarenraming is met een stijging van kapitaallasten rekening gehouden.

Overhead

Bij de herziening van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) is vastgelegd dat kosten zoveel mogelijk direct worden toegerekend aan de betreffende taken/activiteiten. Dit betekent dat alle bedrijfskosten die direct verbonden zijn aan activiteiten/taken/producten in de betreffende taakvelden moeten worden begroot en verantwoord. Conform deze voorschriften worden de baten en lasten van overhead echter niet meer onder de afzonderlijke beleidsprogramma's geregistreerd, als indirecte lasten, maar centraal onder een afzonderlijk taakveld (taakveld 0.4 Overhead).

Voor de uitwerking van de overhead is gebruik gemaakt van de notitie Overhead juli 2016 en de daarbij behorende toelichting. Onder overhead wordt verstaan het geheel van functies en activiteiten gericht op sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Denk hierbij aan de kosten van:

- Audit, Planning en control
- Financiën en HR
- OR
- Inkoop
- Bestuurlijk Juridische zaken
- Centrale communicatie¹ (Uitzondering hierop is risico- en crisiscommunicatie. Deze kosten worden toegerekend aan het primaire proces).
- Informatievoorziening
- Automatisering en DIV
- Facilitaire zaken
- Kantoorhuisvesting
- Alle leidinggevenden en management ondersteuning

¹ Crisiscommunicatie is taakveld 1.1

Overzicht baten en lasten

Programma's (x € 1.000)	Realisatie 2016	Begroting 2017 1e wijziging	Begroting 2018 vóór corr. OVH	Begroting 2018	Plan 2019	Plan 2020	Plan 2021
Ambulancezorg	26.580	25.545	25.029	24.605	24.733	24.705	24.728
Brandweezorg	86.641	85.658	86.167	72.302	71.903	71.627	71.483
Meldkamer	10.323	10.916	11.553	10.044	10.044	10.044	10.044
Risico- en Crisisbeheersing	3.508	3.782	3.848	1.651	1.617	1.613	1.609
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Overhead (v.a. 2018)				17.996	17.957	17.968	17.931
Totaal lasten	127.052	125.901	126.597	126.597	126.254	125.956	125.795
Ambulancezorg	26.798	25.545	25.029	25.029	25.160	25.131	25.154
Brandweezorg	85.443	86.100	86.107	86.107	85.623	85.263	84.987
Meldkamer	11.104	10.745	11.553	11.553	11.553	11.553	11.553
Risico- en Crisisbeheersing	3.806	3.782	3.848	3.848	3.768	3.759	3.751
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	127.151	126.172	126.537	126.537	126.104	125.706	125.445
Saldo van baten en lasten	99	271	-60	-60	-150	-250	-350
Ambulancezorg							
Brandweezorg	-46	264	60	60	150	250	350
Meldkamer	68	171					
Risico- en Crisisbeheersing							
Mutatie op de reserves	22	435	60	60	150	250	350
Resultaat	121	706	0	0	0	-0	0

In het overzicht van baten en lasten zijn de bedragen per programma voor het jaar 2018 opgenomen inclusief de overheadbijdrage en exclusief.

De mutaties in 2018 zijn als volgt samenvatten :

Bij de ambulancedienst is in de baten en lasten rekening gehouden met een overdracht van de medewerkers van het stafbureau (RAV) naar de Cooperatie AZRR (./ 516.k.).

Bij het programma brandweezorg dalen de lasten van de FLO/LL (./ 411.k.) en de uitgaven voor projecten (./ 216.k.). Daar tegenover zijn de lasten (exclusief salarislaster) verhoogd met een geschatte inflatiecorrectie (+ 656.k.) en stijgen de kapitaallaster (+ 420.k.).

De grootste stijging in de baten betreft de verhoging van de gemeentelijke basisbijdrage met het accres.

Bij de meldkamerstijgen de baten en lasten als gevolg van de samenvoeging van de meldkamers van de VRR en Zuis-Holland-Zuid (1,5 mln.). Daar tegenover vervallen de incidentele lasten welke in 2017 zijn uitgegeven ten behoeve van deze samenvoeging (./ 670.k.)

Bij het programma Risico- en crisisbeheersing zijn de lasten opgehoogd met een inflatiecorrectie (+ 50.k.)

Overzicht begroting naar kostensoort

Kostensoort (x € 1.000)	Realisatie 2016	Begroting 2017 1e wijziging	Begroting 2018 vóór corr. OVH	Begroting 2018	Plan 2019	Plan 2020	Plan 2021
Personeel	93.243	89.372	89.019	75.992	75.628	75.410	75.390
Huisvesting	11.172	10.928	11.240	10.548	10.398	10.352	10.289
Middelen	13.165	13.621	12.939	12.760	12.941	12.932	12.897
Overige	9.471	11.981	13.399	9.302	9.330	9.295	9.289
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Overhead (v.a. 2018)				17.996	17.957	17.968	17.931
Totaal lasten	127.051	125.901	126.597	126.597	126.254	125.956	125.796
Bijdragen Gemeenten (incl. DVO+)	80.659	80.890	80.233	80.233	79.860	79.592	79.408
BDUR	10.983	12.393	12.450	12.450	12.450	12.450	12.450
Ambulance vervoerders	23.336	23.291	24.773	24.773	24.904	24.875	24.898
Overige opbrengsten	12.172	9.599	9.081	9.081	8.890	8.789	8.689
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	127.150	126.172	126.537	126.537	126.104	125.706	125.445
Saldo van baten en lasten	99	271	-60	-60	-150	-250	-350
Mutatie op de reserves	22	435	60	60	150	250	350
Resultaat	121	706	0	0	0	0	0

In de meerjarenraming zijn de belangrijkste wijzigingen een daling van de lasten voor FLO/LL (./ 824.k.), een verwachte daling van de opbrengsten uit het Openbaar meldsysteem (OMS) (./ 300.k.) en de stijging van de lasten voor het 2^e loopbaantraject (+ 290.k.),

Overzicht begroting naar taakvelden

Taakvelden (x € 1.000)	0. Bestuur en ondersteuning	1. Veiligheid	2. Verkeer, vervoer en waterstaat	7. Volksgezondheid en milieu	8. Volkshuisvesting, R.O. en stedelijke vernieuwing	Begroting 2018
Ambulancezorg	505			24.526		25.031
Brandweertzorg	15.121	65.050	1.095	2.256	2.621	86.144
Meldkamer	1.591	6.445		3.528		11.564
Risico- en Crisisbeheersing	2.217	491			1.152	3.859
Lasten	19.433	71.986	1.095	30.310	3.773	126.597
Ambulancezorg	505			24.526		25.031
Brandweertzorg	15.121	65.050	1.095	2.256	2.621	86.144
Meldkamer	1.591	6.445		3.528		11.564
Risico- en Crisisbeheersing	2.217	491			1.152	3.859
Baten	19.433	71.986	1.095	30.310	3.773	126.597
Saldo van baten en lasten	0	0	0	0	0	0

Overzicht begroting en meerjaren - structureel en incidenteel

Overzicht van structurele/incidentele baten en lasten (* € 1.mln.)	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Totale lasten	126,6	126,3	126,0	125,9
Incidenteel	2,8	2,9	2,8	2,7
Incidenteel tlv bestemmingsreserve	0,1	0,2	0,3	0,4
Structurele lasten	123,7	123,2	122,9	122,8
Totale baten	126,6	126,3	126,0	125,9
Incidenteel	2,7	2,7	2,7	2,7
Mutaties reserves	0,1	0,2	0,3	0,4
Structurele baten	123,8	123,4	123,0	122,8
Saldo	0,0	0,0	0,0	0,0
Incidenteel	-0,2	-0,2	-0,1	0,0
Structureel	0,2	0,2	0,1	0,0
Resultaat boekjaar	0,0	0,0	0,0	0,0

Begroting 2018

Deel 4

Overige gegevens

Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond

Bijdrage 2018 per deelnemende gemeente

In de volgende tabel worden de gemeentelijke bijdragen voor het jaar 2018 gespecificeerd:

Gemeenten	Basis bijdragen 2017	Tarief 2017	Overgang	Bijdragen vóór accres	Accres 0,1%	Bijdragen incl accres	Tarief 2018	Inwoners 1-1-2017	Basis bijdragen 2018	DVO+	Totale bijdragen																
Categorie klein stedelijk (20-50.000 inw.)																											
Albrandswaard	1.053.669	42,14										1.053.669	1.054	1.054.722	42,18	25.136	1.060.290	3.625	1.063.915								
Krimpen ad IJssel	1.209.039	42,14										1.209.039	1.209	1.210.248	42,18	29.144	1.229.356		1.229.356								
Maassluis	1.343.128	42,14										1.343.128	1.343	1.344.471	42,18	32.415	1.367.334	95.000	1.462.334								
Hellevoetsluis	1.663.729	42,14										1.663.729	1.664	1.665.392	42,18	38.730	1.633.714	22.022	1.655.736								
Ridderkerk	1.905.402	42,14										1.905.402	1.905	1.907.307	42,18	45.473	1.918.148	23.137	1.941.285								
Barendrecht	1.983.277	42,14										1.983.277	1.983	1.985.260	42,18	48.366	2.040.181		2.040.181								
Goeree-Overflakkee	2.034.730	42,14										2.034.730	2.035	2.036.765	42,18	48.176	2.032.167	82.798	2.114.965								
Categorie jong stedelijk (50-100.000 inw.)			-24.406																								
Capelle ad IJssel	3.466.070	52,39										3.466.070	3.466	3.469.536	52,44	66.490	3.486.895	138.000	3.624.895								
Lansingerland	2.895.595	52,39										2.895.595	2.896	2.898.491	52,44	60.137	3.153.728	28.000	3.181.728								
Nissewaard	4.456.797	52,69										4.432.391	4.432	4.436.823	52,44	85.451	4.481.255	110.000	4.591.255								
Categorie landelijk (< 20.000 inw.)																											
Westvoorne	839.608	60,36										839.608	840	840.448	60,42	14.264	861.836		861.836								
Brielle	971.192	60,36										971.192	971	972.163	60,42	16.858	1.018.566		1.018.566								
Categorie historisch stedelijk																											
Vaardingen	4.444.428	62,55																		4.444.428	4.444	4.448.872	62,61	72.019	4.509.293	354.000	4.863.293
Schiedam	4.736.161	62,55																		4.736.161	4.736	4.740.897	62,61	77.919	4.878.707	378.000	5.256.707
Categorie groot stedelijk																											
Rotterdam	42.814.731											42.814.731	42.815	42.857.545	635.305	42.857.546	3.495.148	46.352.694									
	75.817.556		-24.406	75.793.149	75.793	75.868.942	1.295.883	76.529.017	4.729.731	81.258.747																	
Overgangstarief bij wisseling tussen categorieën (4e jaar)											Fixatie gemeenten																

Bijdrage 2018 per deelnemende gemeente

De bijdrage basiszorg bestaat uit de basisbijdrage voor brandweezorg (voorheen DVO) en de bijdrage voor de regionale taken. Beide taken zijn samengebracht in één tarief per inwoner.

De bijdragen 2018 zijn gecorrigeerd met een toegestaan accres van 0,10 %.

De bijdrage bestaat uit een tarief per inwoner. Vanaf het begrotingsjaar 2018 worden de bijdragen basiszorg gebaseerd op het inwonersaantal per 1 januari van het voorgaande jaar. De bijdragen in de begroting zijn gebaseerd op een voorlopige opgave van de gemeenten. Na publicatie van de officiële inwonersaantallen zullen de bijdragen eventueel worden gecorrigeerd.

De belangrijkste post onder de individuele bijdragen (DVO+) vormen de FLO/Levensloop lasten. Om sterke fluctuaties in de FLO/Levensloop bijdrage te voorkomen, is met de betreffende gemeenten (met uitzondering van de gemeente Rotterdam) overeengekomen om de FLO/Levensloop bijdrage te fixeren op een gemiddeld voorschotbedrag, berekend over de prognose voor een periode van vijf jaar. Na vijf jaar wordt de bijdrage geëvalueerd en eventueel een nieuwe vaste bijdrage afgesproken waarin een eventueel saldo uit de voorgaande periode is verwerkt. Voor de gemeente Rotterdam zijn de baten berekend op basis van het verwachte kostenverloop.

Op basis van de laatste prognose zien de FLO-lasten per gemeenten er over meerdere jaren als volgt uit :

Verwacht verloop FLO-lasten	2018	2019	2020	2021
	Bedragen in €			
Albrandswaard	3.625	5.699	5.699	5.699
Lansingerland	15.395	15.395	33.020	5.908
Capelle a/d IJssel	100.303	127.273	115.193	172.939
Krimpen a/d IJssel	0	0	0	0
Ridderkerk	23.137	3.137	39.655	77.138
Rotterdam	2.573.854	2.201.802	1.932.971	1.748.943
Spijkernisse	66.545	106.545	51.666	169.231
Maassluis	79.627	96.413	93.228	68.928
Schiedam	322.078	389.971	377.092	278.802
Vlaardingen	300.497	363.840	351.824	260.121
	3.485.061	3.310.074	3.000.348	2.787.709

De bonden en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) hebben eind 2016 op hoofdlijnen een principeakkoord bereikt over de aanpassing van het FLO-overgangsrecht; een soort vroegpensioenregeling voor brandweerpersoneel in de uitrukdienst. In 2017 wordt vanuit de vakbonden en de Brandweerkamer naar alle waarschijnlijkheid een onderhandelingsakkoord voorgelegd aan alle besturen van de veiligheidsregio's om hier mee in te stemmen.

Dit onderhandelingsakkoord zal leiden tot een stijging van de kosten voor FLO/levensloop in verband met het langer doorwerken van repressieve brandweered medewerkers en het repareren van het AOW-gat. Als er overeenstemming is bereikt over de uitwerking, kan het eindresultaat, een uitgewerkt akkoord, aan de wederzijdse achterbannen worden voorgelegd. Op dat moment kan doorrekening voor de Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond plaatsvinden.

In bovenstaande prognose is hiermee derhalve nog geen rekening gehouden.

Staat van vereiste handtekeningen

Aldus vastgesteld in de vergadering van het Algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond
d.d. 3 juli 2017

De secretaris

De voorzitter

.....
Dhr. A. Littooi
Algemeen Directeur

.....
Dhr. A. Aboutaleb
Voorzitter Algemeen Bestuur